БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

39-дэхи жэлээ гарана

БУРЯАТ ҮНЭН

КПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой, Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй орган

№ 119 (9873) | 1962 оной майн 22, вторник | Сэн 2 мүнгэн

[С]оветскэ Союзай болон Болгариин [А]радай Республикын партийно-[п]равительственна делегацинуудай хамтын мэдүүлгэ

...майн 20. (ТАСС). Совет...й болон Болгариин Арадай ...н партийно-правитель... делегацинуудай хамтын ...эндэ толилогдоо. КПСС-эй ...гэдэхи секретарь, СССР-эй ...үдэй Соведэй Түрүүлэгшэ ...щев түрүүтэй советскэ ...-правительственна делега... 14—20-до Болгарида ха...аяншалха үедэнь, энэ мэ... Н. С. Хрущев Тодор Жив...ар табиһан байна.

...Союзай партийно-прави...а делегаци хадаа Софин, ...райнь нютагуудай үзэсхэ... юумэнүүдые хараа, Ста..., Нова Загора, Варна, Тол...хвен городуудта хүрөө. Аха ...оо ерэһэн хүндэтэ айлшад ...делегациин гэшүүдые хаа ...аар баясхалантайгаар уг...а гэжэ мэдүүлгэ соо хэ...

... Арадай Республикада ...йһан социалис байгуулал... соогуур аяншалха үедөө ...Союзай партийно-прави...а делегаци танилсаа. Де...аа промышленна пред...дые, кооперативна ажахы...үхэтэ болон соёл культу...тнигуудые, Хара далайн ...ргдажа байһан курорт...хараа, хүдэлмэришэдтэй, ...аряашадтай, Болгариин ин...н түлөөлэгшэдтэй хани ...аа. Болгариин ажалшад...анууд советско-болгарска ...занай бата бэхи байһые ...харуулдаг байгаа. Совет...йно-правительственна де...даа коммунистическэ об...айгуулгада совет арадай ...асари ехэ амжалтанууд ...етскэ Союзай Коммуни...артиин XXII-дохи съездын ...нүүдые бэелүүлхын тү...э Союзай ажалшадай ехэ ...оор тэмсэжэ байһан ...алтануудай үедэ хөөрэжэ ...аа.

...Союзай партийно-прави... делегациин Болгариин ...еспубликада байха үедэнь ...болоҗо, мүнөөнэй улас... оршон байдалай шухалын ...уудалнууд, Советскэ Сою... Болгариин Арадай Респуб...ондохи, Советскэ Союзай ...ческэ партиин болон Бол...оммунистическэ партиин ...аха дүүгэй харилсаа хол...ань хүгжөөн бэхижүүлгэ... асуудалнууд хаража

...хэлсэгдэһэн бүхы асуу... хоёр талын хүсэд нэгэн ...бодолтой байһыень хэл...ее дахин гэршэлэн ха...

...оронуудай амгалан ёһо...аха политикада баруунай ...гүрэнүүд хүйтэн дай ..., буу зэбсэг бүри яарал...еэржэ, амгалан байдал...айгаар НАТО, СЕАТО, ...э эзэрхэг түримхэй сэрэ...алнүүдэй зүгһөө хэгдэдэг ...нүүдые үргэдхэжэ ха... партийно-правитель...р делегаци онсолон тэм... мэдүүлгэ соо заагдана. ...Афинада болоһон НАТО-...н сесси арадай зүгһөө ...үүшаагдаһан энэ поли...а шэглэлые баримталһан ...сессиин шиидхэбэринүүд ...зэбсэг бүри яаралтайгаар ...ласхоорондын оршон бай...шахардуу шанга болгохо ...ай алхам болоно гээшэ. ...гэжэ ракетэнүүдээр зэб...һан доогуур ябадаг та... НАТО-гэй мэдэлдэ үгэхэ ...н Холбоото Штадуудай ...н шиидхэбэри хадаа ...бүлэглэлэй эзэрхэг тү...хатэй байһыень шэнээр ...хэһөө гадна, уласхоо...н байдалые бүри шахар...олгоно, ядерна зэбсэгтэй ...һөө хойшо оролдодог ...анин милитаристнуудай ...ее ехэтэй байһаниинь ...д хоёр тала һанаагаа ...мдэглэнэ. Боннын үһөө ...ые эрмэлзэгшэдэй эдэ ...лархалтайгаар хандадаг ...хүнүүд баруун оронууд... Баруун Германиин ми...та ядерна зэбсэгтэй бо...олгогдоо һаа, социалис ...эб найрамдалда дуратай ...иин һуужа байхагүйнь ...о бшуу. Советскэ Союз, ...адай Республика, бусад ...үүд өөһэдынгөө аюул... хангаха аша туһые, эб ...аша туһые хараадаа ...обшолол лаб хэхэ бай... болоно бшуу.

...сэргэй бүлэглэлнүүд бо...алгые, хүйтэн дай ур... уласхоорондын оршон ...шахардуу шанга бол...ые Советскэ Союзай ...иин Арадай Республи...тельствонууд эрид шууд ...Баруун гүрэнүүдэй

эзэрхэг түримхэй хүсэнүүдэй зүгһөө эб найрамдалай хэрэгтэ, уласхоорондын аюулгүй байдалда түбэгтэй ябуулгануудай хэгдэжэ, хэмжээнүүдэй абтажа байхадань, империалис аюулда харюу болгон баталагдаһан Варшавска договорто хабаададаг оронуудай өөрыгөө хамгаалха шадабариие шангадхан бэхижүүлхэ гээшэ тусгаар удхашанартай гэжэ хоёр правительство тоолоно. Сэрэгэй бүхы бүлэглэлнүүдые, бусад оронуудай газар дээрэхи сэрэгэй базануудые усадхаха зорилгоор шууд сэхээр оролдолго гаргажа, дэлхэйн шэнэ дайнай һүжэрхэ арга боломжые зайсуулхаар шиидэнги байһан тухайгаа хоёр правительство элирхэйлэн мэдүүлнэ.

Наука, техникын мүнөө иимэ ехээр хүгжөөд байхада, һандаргахы ехэ хүсэтэй түгэлдэр буу зэбсэгүүдэй бии болоод байхада, дайн байлдаан хадаа уласхоорондын арсалдаата асуудалнуудые шиидхэхэ арга болохо ёһогүй гэжэ Советскэ Союзай болон Болгариин Арадай Республикын партийно-правительственна делегацинууд тоолоно. Мүнөө иимэ оршон байдалай тохёолдоод байхада хүн түрэлтэнэй үниһөө хойшо эрмэлзэдэгэй ёһоор буу зэбсэг бүгэдэниитээрээ, хүсэдөөр хуряаха хэлсээ батална тухай асуудал шиидхэхэ гээшэ хэзээ хэзээнэйхиһээ үлүү шухала болоод байна. Иимэ хэлсээнэй баталагдаад байгаа һаа, бата бэхи эб найрамдал тогтоолгодо, уласуудай үгэеэ ойлголсохо ябадалда тохёолдог һаад бэрхэшээлнүүдые түргэнөөр, эсэслэн зайсуулха аргатай болохо һэн.

Буу зэбсэг бүгэдэниитээрээ, хүсэдөөр хуряаха гэһэн һанал бодол 18 гүрэнэй түлөөлэгшэдһөө бүридэһэн Женевэдэхи комитедэй үзэмжэдэ Советскэ Союзай табиһан дурадхалнууд соо һайнаар үндэһэлэн баримталагдаһан байна. Энэ һанамжые бүхы дэлхэй дээрэхи үргэн олон арад зон гүнзэгыгөөр һайшаана, бүри олон гүрэнүүд болон гүрэнэй ажал-ябуулагшад дэмжэдэг болоҗо байна. Энэ ушарые хоёр тала һаналаа ханангяар тэмдэглэнэ. Империалис гүрэнүүдэй хүтэлбэрилхы хүнүүд совет ороной дурадхалые хэрэгсээгээгүй һаа, буу зэбсэг бүгэдэниитээрээ, хүсэдөөр хуряаха ябадалай дайсад байһанаа элишэлжэрхихэбди гэжэ айдаг дээрэһээ мэхэ гохо гаргажа, энэ асуудалда үнэхөөреэл ямараар хандадаг байһанаа нюухые оролдоно. Тэдэнэр буу зэбсэг бүгэдэниитээрээ, хүсэдөөр хуряаха һанал бодолые үгөөрөө зүбшөөгөөд, харин тэрэниие бэелүүлжэ шадахаар тодорхой ямаршье алхамуудта, ямаршье таатай дурадхалнуудта эсэргүүсэлтэ үзүүлдэг гэжэ мэдүүлгэ соо заагдана.

Ядерна зэбсэг туршалгые болюулха тухай асуудал шиидхэлгэдэ имагтал баруун гүрэнүүдэй хараа бодол һаад ушаруулна гэжэ Советскэ Союз, Болгари тэмдэглэнэ. Ядерна туршалга болюулха тухай хэлсээнэй дүүргэлтын хойноһоо зохихо ажаглалта хэжэ байха ябадалые, тэдэниие элирүүлхэ талаар гүрэнүүдэй өөһэдынь мэдэлдэ байһан оньһо түхеэрэлгэнүүд хангажа шадаха гэжэ арсашагүйгөөр тодоруулагданхай. Тиимэ болохолоороо, уласхоорондын хиналта тогтоохо гэһэн шалтаг бараад тагнуул хэхэ газарнуудые байгуулха эрилтэнүүдые табижа тус асуудал шиидхэлгые орёо болгонгүйгөөр ядерна зэбсэг туршалгые болюулха тухай хэлсээ дары батална бүхы арга боломжо бии.

18 гүрэнэй түлөөлэгшэдэй конференци дээрэ, мүн тэрэнэй газаа тээгүүршье баруун гүрэнүүдэй хэжэ байһан ябуулганууд энэ тон шухала асуудалаар хэлсээ баталхые тэдэнэй тон багаар оролдодог байһые харуулжа үгэнэ гээд хоёр тала мэдүүлнэ. Женевэдэ конференциин болоҗо байха үедэ США-гэй ядерна зэбсэгүүдые агаарта туршалга һэргээһэн ушар эб найрамдалда дуратай оронуудые айлгаха һэдэлгэ, арадуудай дура хүсэлые оройдоошье хүндэлдэггүй байһанаа харуулһан ябадал болоно гэжэ хоёр тала тоолоно.

Эб найрамдал аршалан хамгаалхын, бэхижүүлхын түлөө, уласхоорондын шанга хиналта тогтоон, буу зэбсэг бүгэдэниитээрээ, хүсэдөөр хуряахын түлөө, ядерна болон термоядерна зэбсэг туршалгые болюулхын түлөө, дайнай номнол хорихын түлөө бүхы дэлхэйн эб найрамдалда дуратай арадуудай бүри шангаар тэмсэхэнь мүнөө хэзээ хэзээнэйхиһээ үлүү шухала болоод байна гэжэ партийно-правительственна хоёр делегаци тоолоно.

Германиин асуудалые, Баруун Берлин тухай асуудалые гуримшуулха гээшэ Европодо, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал хангаха хэрэгтэ ехэ удхашанартай гэжэ Советскэ Союзай болон Болгариин Арадай Республикын правительствонууд тоолоно. Эдэ асуудалнуудаар баруун гүрэнүүдэй баримталдаг хараа бодолые Европын түбтэхи дайнай гуламтые дэмжэхэ гэһэн эрмэлзэлгэ болоно гэжэ хоёр правительство тоолоно. Энэ гуламтые баруун гүрэнүүд социалис оронуудта эсэргүү харата муухай ааша гаргахын, уласхоорондын байдал улам шахардуу болгохын тулада хэрэглэдэг байха юм. Германиин асуудалаар баруун гүрэнүүдэй бэелүүлдэг политика хадаа Баруун Германиин үһөө мэеэгээ абахые эрмэлзэдэг, милитаристска хүсэнүүдтэ сэхэ туһаламжа үзүүлһэн, тэдэниие урмашуулһан ябадал болоно гээшэ.

Бэеэ даанхай залуу гүрэнүүд руу шурган орохые, тэдэниие экономическа талаарнь дарлахые, тэгшэ бэшэ, доромжолһон союзууд болон договорнуудаар тэдэниие уялгалан, али бүхы аргануудаар гартаа абахые эрмэлзэдэг империализм хадаа мүнөөшье, урданшье эдэ гүрэнүүдтэ ехэ аюултай байгаа гэжэ хоёр делегаци тэмдэглэнэ. Өөһэдынгөө зорилго бэелүүлхын тулада империалис гүрэнүүд түрүү хүсэнүүдтэ эсэргүү, колонинуудай болон дулдыданги оронуудай арадуудай национально-сүлөөрэлгын тэмсэлдэ эсэргүү ябуулгануудаа бүри эдэбхитэй болгоно. Тайвань болон ондоошье бусадта хамаатай газарнуудые үнэндөө эзэмдэжэ байлгые Советскэ Союз болон Болгариин Арадай Республика хадаа буруушаана, Азиин, Африкын, Латин Америкын оронуудай дотоодын хэрэгүүдтэ империалис ёһоор хамааралсалгые буруушаана, урда Вьетнамай патриотическа хүсэнүүдтэ эсэргүүгээр США-гэй харата муухайгаар хэжэ байһан хюдалгата дайе эрид буруушаана, Таиландда Америкын сэрэгүүдэй асарагдажа байһые Зүүн-Урда Азиин арадуудта эсэргүүгээр США-гэй дэлгэрүүлжэ байһан эзэрхэг түримхэй ааша болоно гэжэ тоолоно.

Бэеэ даанхай байдалаа, революционно туйлалтануудаа батадхахын түлөө баатарлиг тэмсэл хэжэ байһан Кубын алдарта арадта саашадаашье али бүхы дэмжэлгэ үзүүлхээр ехээр шиидэнги байһанаа Советскэ Союз, Болгариин Арадай Республика дахяад баталан мэдүүлнэ. Кубын арадай жэшээ, тэрэнэй тэмсэлэй һайн һайхан зорилгонууд уласуудай зүгһөө үргэнөөр дэмжэгдэнэ, имагтал дэбжэлтын, арадуудай эрхэ сүлөөтэй болон бэеэ даанхай байдалай түлөө дайсад арадайнь шэлэн олоһон шэнэ зэмаар революционно Кубын урагшаа дабшалгада һаад ушаруулха һэдэлгэ гаргадаг байна.

Нэгэдэмэл Нацануудай Организацида хуулита ёһоорооо эзэлхэ һууриинь Хитадай Арадай Республикаһаа хаһаһан ябадал хитад арад тушаа империалистнуудай зоргоороо ороһон ябадал болохоһоо гадна, уласхоорондын оршон байдал һайжаруулгада туһалнагүй, хамагай түрүүндэ ООН-до өөртэнь гай түбэг ушаруулна гэжэ Советскэ Союз, Болгариин Арадай Республика тоолоно. Нэгэдэмэл Нацануудай Организацида Хитадай Арадай Республикын хуулита эрхые һэргээхэ зорилгоор саашадаашье оролдолго гаргахабди гэжэ хоёр тала мэдүүлнэ.

Балкандахи байдалһаа уламжалан хэлсээнэй үедэ һанамжануудаа мэдэлсэлгэ болоо.

Балканай хахад арал дээрэхи политическэ оршон байдалые гуримшуулха тухай, Балканай бүхы оронуудай хоорондо хүршэ һайн харилсаа тогтоохо тухай ямаршье дурадхалые тусгаар удхашанартай гэжэ тоолодог Болгариин Арадай Республикын правительство хадаа Балканай хахад аралые, Адриатикын райониие ядерна болон ракетнэ зэбсэгүүдһээ сүлөө орон нютаг болгохо тухай Советскэ Союзай дурадхалые хүсэдөөр дэмжэнэ. Энэ дурадхал Балканай арадуудай хүсэл эрмэлзэлгэдэ тааралдана гэжэ Болгариин правительство тоолоно.

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин болон Болгариин Коммунистическэ партиин түлөөлэгшэд хадаа хоёр партиин ажал-ябуулгада хамаатай шухалын шухала асуудалнуудаар хани халуун, үгэеэ хүсэд ойлголсолгын оршон байдалда һанамжануудаа мэдэлсээ, тэрэшэлэн КПСС-эй болон БКП-гэй хоорондохи аха дүүгэй холбоо барисаа саашаданинь хүгжөөн бэхижүүлгэдэ хамаатай хэдэ хэдэн асуудалнуудые мүн лэ зүбшэн хэлсээ гээд мэдүүлгэ соо тэмдэглэгдэнэ.

Марксистско-ленинскэ агуу ехэ һургаалай арюун сэбэр байхын түлөө тэмсэхэ, али бүхы ревизионистскэ, догматическа, олониитэһээ таһарһан үзэл бодолдо эсэргүүсэн, марксизм-ленинизмын гол ёһонуудые үгөөрөө мэдэрдэг аад, үнэндөө тэдэниие бүдүүлигээр хазагайруулжа, уласхоорондын коммунистическэ болон хүдэлмэришэнэй хүдэлөөндэ, социализм болон коммунизмын түлөө тэмсэлэй ниитын хэрэгтэ һаад ушаруулагшадта эсэргүүсэн, дэлхэйн коммунистическэ болон хүдэлмэришэнэй хүдэлөөе эб эмхигүй болгохо зорилгоор империалистнуудай хэдэг һэдэлгэнүүдтэ эсэргүүсэн тэмсэхэ гээшэ нангин уялгамнай болоно гэжэ Советскэ Союзай Коммунистическэ парти, Болгариин Коммунистическэ парти тоолоно.

Советскэ партийно-правительственна делегаци Болгариин ажалшадта баясхалан хүргэбэ

СОФИ, майн 20. (ТАСС). Болгариин телеграфна агентство иигэжэ дамжуулна.

Болгарида байха үедөө советскэ партийно-правительственна делегаци хэдэн мянган бэшэгүүд болон телеграммануудые абаһан байгаа. Тэдэндэ харюу болгон Н. С. Хрущев түрүүтэй делегациин гэшүүд «Работническо дело», «Отечествен фронт», «Земеделско знаме» гэжэ газетэнүүдэй редакцинуудта доро дурсагдаһан бэшэг эльгээгээ:

«Советскэ партийно-правительственна делегациин Болгариин Арадай Республикада байха үедэ предприятинуудай, эмхи зургаануудай, хүдөө ажахын кооперативуудай, һуралсалай газарнуудай коллективүүдһээ, Болгариин тус тус эрхэтэдһээ хэдэн мянган бэшэгүүд болон телеграмманууд манай нэрэ дээрэ абтаһан байгаа. Болгариин ажалшад эдэ бэшэгүүд болон телеграмманууд соогоо Советскэ Союзай Коммунистическэ партиие, совет арадые амаршалан, городуудтань, тосхонуудтань, хүдөө ажахын кооперативуудта, һуралсалай газарнуудта, гэр бүлэдэнь хүрэхыемнай хүсэжэ байһанаа элирхэйлэн мэдүүлһэн байна. Эдэ бүхы эрмэлзэлгэнүүдые дүүргэхын тулада манай делегацида хэдэн һара хэрэгтэй болохо байгаа. Энээниие хэхэ арга боломжогүй байһандаа бидэнэр ехээр шаналнабди.

Бэшэгүүд болон телеграммануудые эльгээһэн бүхы ханинарта Советскэ Союзай партийно-правительственна делегаци халуун баясхалан хүргэнэ, ажалдаа, ажабайдалдаа, социализм байгуулгада шэнэ амжалтануудые туйлахыень тэдэндэ, мүн бүхы аха дүү болгар арадта хүсэнэ».

Н. Хрущев
Б. Пономарев
А. Громыко
П. Шелест
А. Снечкус
С. Павлов
О. Колчина
Г. Попов
А. Туполев
Г. Денисов.

1962 оной майн 19.

Советскэ Союзай, Болгариин Арадай Республикын партийно-правительственна делегацинууд Хамтын мэдүүлгэдэ гар табиба

СОФИ, майн 19. (ТАСС). Мүнөөдэр хэлсээнэй дүүрэһэнэй һүүлээр, Советскэ Союзай, Болгариин Арадай Республикын партийно-правительственна делегацинууд Хамтын мэдүүлгэдэ гар табяа.

Советскэ партийно-правительственна делегациие толгойлогшо, КПСС-эй ЦК-гэй Нэгэдэхи секретарь, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущев, Болгариин партийно-правительственна делегациие толгойлогшо БКП-гэй ЦК-гэй нэгэдэхи секретарь Тодор Живков мэдүүлгэдэ гар табяа.

СССР-эй болон Болгариин партийно-правительственна делегациин гэшүүд, тэрэшэлэн хоёр ороной бусад тусхай тушаалта хүнүүд гар табилгын үедэ байлсаа.

Софидо 250 мянган хүнэй хабаадалгатай митинг болоо

СОФИ, майн 19. (ТАСС). Совет-болгар бата бэхи хани барисаанда зорюулагдажа, Болгариин ниислэлэй ажалшадай ехэ митинг мүнөөдэр Софидо сентябриин 9-нэй нэрэмжэтэ талмай дээрэ болоо. Тэрээндэ 250 мянган хүн хабаадаа.

Тодор Живков, Н. С. Хрущев гэгшэд митинг дээрэ дэлгэрэнгы үгэнүүдые хэлээ.

Софин хүндэтэ эрхэтэнэй нэрэ зэргын Н. С. Хрущевто олгогдоһон тухай гүйсэдкомой шиидхэбэриие Софи городой Арадай Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ Г. Петков соносхоо. Нэрьемэ удаан альга ташалган доро хүндэтэ айлшанда городой түлхюур барюулагдаһан байна.

—●—

Октябриин табин жэлэй ойн нэрэмжэтэ парк

МОСКВА, майн 19. (ТАСС). Агууехэ Октябриин социалистическэ революциин табин жэлэй ойн хүндэлэлдэ зорюулан баригдаха паркын проект Архитекторэй байшан соо зүбшэн хэлсэгдээ.

Байгаалиие хамгаалха бүлгэм иимэ парк бариха үүсхэл гаргаһан байгаа. Москвагай архитекторнууд энэ һанамжые тэрэ доронь зүбгэйдэ тоолоод, проект зохёохо штаб эмхидхээ.

Парк—памятник хадаа Эсэгэ ороной парк барилгын шэнэ үе сагые харуулха байна.

КПСС-эй ЦК-гэй мартын Пленумэй тогтоол бэелүүлхын түлөө

КУКУРУЗА ЕХЭЭР ТАРЯА ҺАА, ТЭЖЭЭЛ ЕХЭЭР АБТАХА

☆ ☆ ☆ ☆

ИИГЭЖЭ БАЙХАДАНЬ КУКУРУЗА ЯАГААД УРГАХАБ

Мүнөөдэр Бичурын аймагай хоёр колхоз шалгагдаба

БИЧУРА

Хэр үгһаа хойшо хаяа хадхажа һуудаг хүршэнэр—Бичурын аймагай XXI партсъездын нэрэмжэтэ, «Рассвет» колхозууд кукурузын тарилгада хэр зэргэ бэлдээб гэжэ бидэ һаяшаг шалгажа үзөөбди.

Эдэ хоёр колхоз газар таряалангайнгаа хэмжээгээр, хүдэлмэришэдэйнгөө, машина техникын, адууһа малайнгаашье тоогоор адлирхуу ажахынууд юм. Мүн энэ жэлдэ кукурузашье баһал адли, тус бүридэө 700 гектарта тариха гэжэ байна. Теэд эдэ колхозуудай алинииншье кукурузынгаа тарилгада хүсэд бэлдээгүй. Эндэ элирүүлэгдэһэн хэдэн дутагдалнууд тушаа тогтожо хэлэмээр гэжэ һанагдана.

ЗВЕНО БИИ ААД, ХЭҺЭН АЖАЛЫНЬ ҮГЫ

Эгээн түрүүлэн эртэлжэ «Рассвет» колхозой контородо ороходомнай правлениин түрүүлэгшэ Е. Ф. Утенков, парторганизациин секретарь Т. А. Афанасьев, артелиин агроном Е. К. Иванова гэгшэд суглараһхай байба. Колхоз кукурузын тарилгада хэр һайнаар бэлдэнхэйб гэжэ абаһаар лэ һонирхобобди.

—Яһалал бэлдээлди даа. Энэ жэлдэ дүрбэн бригададамнай нэгэ нэгэ звено эмхидхэгдэнхэй. Тэдэнэр газар таряалангаа даажа абаад, машина техникээ заһабариланхай,—гэжэ парторганизациин секретарь нүхэр Афанасьев хурга даран тоолоно.

—Байгша ондо кукурузын газарта наг шэбхэшье 3300 тонно гаргагдаа, үрэһэ хүрэнгэмнайшье бэлэн болонхой,—гэжэ агроном нүхэр Иванова хажуу тээһээнь дуугарба.

—Кукурузаяа үглөө мүнөөгүй тарижа эхилхэмнай,—гээд түрүүлэгшэ нүхэр Утенков нэмэбэ.

Эдэ хүтэлбэрилэгшэдэй хэлэһээр бодоходо, колхоз кукурузынгаа тарилгада түгэс бэлэн болонхой, үндэр баян ургаса абахын түлөө бүхы хэрэгтэй юумэ хээ гэжэ һанахаар байгаа. Теэд үнэндөө энэмнай арайшье тиимэ бэшэ.

Артелиин 1-дэхи бригадынхид (бригадирынь Ф. Г. Петров) энэ жэлдэ хамта 186 гектарта кукуруза тариха юм. Тэрэнь 2 звенодо хубаагдажа үгтэнхэй. Тиибэшье тэндэнь нэгэшье тонно наг шэбхэ гаргагдаагүй. Юуб гэхэдэ үнэндөө кукурузашадайнь звенонууд саарһан дээрэ эмхидхэгдэһэн нэрэһээ бэшэ хэһэн ажалынь гэжэ үгы байшоо бшуу. Эндэ кукурузашанаар томилогдоһон механизатор Архип Нестеревтэй хөөрэлдэхэдэ, тэрэ иигэжэ хэлэнэ:

—Кукурузашан болобош, 100 гектар газар даажа аба гэжэ һаяхан бригадир намда хэлээ һэн. Тэрэнээ 2—1 хоногһоо тарижа захалха юм гэнэ. Теэд газарнай үтэгжүүлэгдээгүйһөө байха, хахалагдаа, уһалагдаашьегүй. Юрэдөө «Беларусь» трактор сеялкэ хоёроол заһаа нэрэтэй болонхойбди. Хайшан гээд тариха зонбибди. Мэдэхэ юумэ үгы. Квадрадшье гарган тарижа шадаха хүмнай үгы хэбэртэй.

ХУДАЛ МЭДЭЭГЭЭР ХЭНИИЕ МЭХЭЛНЭБ?

Тус бригадада Мусугун, Шара-Горхон гэжэ газарнуудта кукуруза тарихаяа байһан Тимофей Григорьевой звенодошье баһал иимэрхүү байдал үзэгдэнэ. Эдэ бүгэдэ тушаа эндэхи бригадир нүхэр Петров иигэжэ мэдүүлнэ:

—Мүнөө жэлдэ кукурузын газарта наг шэбхэ гаргажа бираагүйбди. Хүн, машина техникэ дутаалдана. Нёдондо тэндэмнай шэбхэ яһала горьтой зөөгдөө һэн.

— Үнгэрэгшэ жэлдэ кукурузын газарһаа хэды шэнээн ургаса абаа һэмта,—гээд асуухада...

—Гектарай 60—70 центнер болоо һэн гү, яагаа һэм даа,—гэжэ бригадир үг маг гэнэ.

Колхозой 2-дохи, 3-дахи, 4-дэхи бригадануудшье таряалан дээрэ наг шэбхэ ехээр гаргаад, газараа һайнаар уһалжа, элдүүрилһэн, тарилгадаа эрхимээр бэлдэһэн нэгэшье звено олдоботүй. Теэд колхозой хүтэлбэрилэгшэд 700 гектар кукурузын газарта 3300 гаран тонно шэбхэ зөөгдөө гээ хамнай. Энэнь га бүридэ 40 һайса гаран тонно хүртэнэ бшуу. Тэрэниие нэгэ жэгдээр тараагаа һаа, бүхы газартань 2 хурга шахуу зузаан шэбхэ хэбтэхэ байгаа ха юм. Тэрэнь алин гээшэб? Наг шэбхэ ехээр зөөгдөө гэжэ худал хуурмаг мэдээ үгөөд, эдэнэр хэниие мэхэлхээ һананаб? Үнэндөө энэ ургамалые һайнаар ургуулхын түлөө бодотоор оролдоогүйгөө нюуха далдалхын тула наг шэбхэ ехээр гаргахадамнай кукуруза урганагүй гэжэ альга дэлгэжэ һууххаа һанана бэшэ аал?

ХАЙРАН УҺАН ДЭМЫ АЛДАГДАНА

Тус колхозой хүршэнэр—XXI партсъездын нэрэмжэтэ артелиинхид энэ талаар эдэнэрһээ тиимэшье холо ошоогүй. Жэшээнь, кукурузын газарта наг шэбхэ зөөхэ, тэрэниие уһалха хүдэлмэри абаад үзэе. 1-дэхи бригадын (бригадирынь А. И. Тюлюханов) үнинэй механизатор Яков Утенковтой хөөрэлдөөбди.

— Би кукурузашанаар гурбадахи жэлээ хүдэлнэб. Энэ жэлдэ 133 гектарта кукуруза тарихамнай. Теэд жэлһээ жэлдэ тэндээ наг шэбхэ ехээр гаргажа биранагүйбди. Шалтагааниинь юуб гэхэдэ, бригада бүхэндэ звенонууд эмхидхэгдэдэг нэрэтэй аад, даажа абаһан газартаа мүртэй юумэ хэнэгүй, гол түлэб ондоо ажалда ябадаг байха юм. Бидэшье байгша ондо оройдоол 55 гектар газартаа наг шэбхэ гаргаад, бэшэ тээнь үбэлдөө адууһа малда үбһэ тэжээл зөөлсэжэ, хабартаа таряанай үрэһэ хүрэнгэ шэрээбди. Харин һаяһайл шэбхээ зөөжэ байнабди,—гэжэ тэрэ тракторай тэргэдэ хуушан шэбхэ гараар ашажа байһан хэдэн хүнүүд тээшэ заана.

Мүн баһа кукурузашан Сысой Перелыгинэй даадаг звеноһойхид (3-дахи бригада) 117 гектар газарайнгаа оройдоол 49 гектар дээрэнь га бүриин 10 тонно шэбхэ гарганхай. Һүүлэй үедэ тракторынь эбдэрээд, тэрэнээ мастерскойдоо оруулаанхай, заһабарилжа байна. Газарынь баһал уһалагдаагүй, хахалагдаа, элдүүрилэгдээшьегүй байха юм.

Тиихэдэ энэ колхоздо газар таряалан уһалха тон ехэ арга боломжо бии. Мүнөө эндэ хэдэн олон һубаг канавануудаар билтарма уһан хэндэшье хэрэггүй хии талаар урдан ошоно.

—Газараа юундэ уһалнагүйбта,—гэжэ эндэхидһээ асуухада....

—Аймагай уһанай ажахынхид туһалнагүй. Голой эхинэй хаалтые барюулжа үгэхыень хүлеэнэбди,—гэжэ тэдэнэр харюусана.

—Колхоз хүсэтэй ха юм. Газар уһалха хүдэлмэри өөһэдөө хэхэ ёһотой,—гээд уһанайнь ажахынхид баһал урдаа оруулнагүй. Энэ мэтээр бэе бэедээ хаялсаһаар байтарнь хайран саг ошожо, хэрэгтэй уһаниинь алдагдажал байна бшуу.

—Газартаа наг шэбхыень тараагаад, уһалжа, элдүүрилжэ дүүргээд, ойрын үдэрнүүдтэ кукурузаяа тарижа эхилхэмнай,—гэжэ артелиин агроном нүхэр Казанцев хэлэнэ.

Теэд эндэ 700 гектар кукурузын газар үшөө хахалагдаагүй, мүн тэрэнэйнь 400 шахуу гектарынь уһалагдаха ёһотой юм. Эдэ бүхы хүдэлмэри хэзээ хэгдэжэ дүүрэхэ гээшэб?

Энэ бүгэдэһөө ямар тобшолол хэхэб гэхэдэ, тус колхозууд хүн, машина техникэ дутана гээд лэ, кукурузашадаа ажалһаань һаатуулжа, ехэхэн алдуу хэнэ. Хэнэйшье мэдэһээр, хаа хаанагүй кукурузашадай имагтал өөһэдынгөө хүсөөр газараа һайнаар үтэгжүүлжэ, уһалжа, зүбөөр таряад, ургасаяа харууһалдаг тэрэнээ хуряажа абадаг болоо һаань, гаргаша багатайгаар силос ехээр даралдаха, адууһа малынь шэмэтэ тэжээлээр гүйсэд хангагдаха ха юм. Энээниие түрүү кукурузашадаймнай дүй дүршэл элитээр гэршэлнэ. Эдэ колхозууд энээниие тоодоггүйнь гэмшэлтэй. Гансал кукурузашадай жэл бүри һэлгэгдэжэ байдаг дээрэһээ, газарынь ёһоор үтэгжүүлэгдэнэгүй, тэрэнь жэлһээ жэлдэ зүбөөр уһалагданагүй, элдүүрилэгдэнэгүй гээшэ. Тиигээд 1—2 жэлдэ хүдэлөөд болишодог хүнүүдтэ дүй дүршэл, оролдолгошье хаанаһаа байхаб даа.

Эдэ дутагдалнуудта эсэс табижа, байгша онһоо эхилэн кукурузын үндэр баян ургаса абахын түлөө бүхы хэрэгтэй юумэ хэхэ, шэнэ гуримаар хүдэлжэ эхилхэ саг ерээ.

Шалгалтада хабаадагшад:

И. Аширов, аймагай ахалагша газар эсхэмжэлэгшэ;
Ф. Перелыгин, Бичурын Сомоной Соведэй депутат;
С. Унагаев, хүдөөгэй бэшэгшэ;
М. Намжилов, манай тусхай корр.

Н. И. Дампиловай звено тарилгадаа оробо

КЯХТА. (Телефоноор абтаба). Республикын суута кукурузашан Николай Иннокентьевич Дампиловай звено майн 18-да кукурузаяа тарижа эхилээ. Түрүүшын хоёр агрегат хүдэлбэ. Тэдэниие солото кукурузашанай хоёр хүбүүд —Иннокентий болон Григорий Николаевич гэгшэд жолоодожо ябана. Энэ жэл звенонь бүхыдөө 300 гектарта «полиин хатанай» баян ургаса абаха зорилготой.

М. Шиханов,
«Ленинэй туг» газетын хүдэлмэрилэгшэ.

Аха дүү Болгарьяар аяншалга дүүрэбэ

Советскэ партийно-правительственнэ делегаци бусажа ерэбэ

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй Нэгэдэхи секретарь, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр Н. С. Хрущев түрүүтэй Советскэ Союзай партийно-правительственнэ делегаци майн 20-до Софиhаа Москвада бусажа ерэбэ.

Советскэ делегациин Болгарида аяншалга бүгэдэ арадай ехэ hайндэр болоо. Энэ хадаа хоёр аха дүү ороной арадуудай бата нэгэдэлэй болон хани барисаанай илан мандаhые харуулаа.

«ТУ-104» самолёдой бууhан Внуковска аэродром дээрэ Москвагай ажалшадай олон тоото түлөөлэгшэд суглараа.

Нүхэд Л. И. Брежнев, Г. И. Воронов, А. П. Кириленко, Ф. Р. Козлов, А. Н. Косыгин, О. В. Куусинен, А. И. Микоян, Д. С. Полянский, М. А. Суслов, Н. М. Шверник, В. В. Гришин, П. Н. Демичев, Л. Ф. Ильичев, А. Н. Шелепин, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын орлогшо Ю. И. Палецкис, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшонор Н. Г. Игнатов, В. Н. Новиков, К. Н. Руднев, Д. Ф. Устинов, СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведэй Түрүүлэгшэ Я. В. Пейве, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь М. П. Георгадзе, СССР-эй Министрнүүд, КПСС-эй Центральна Комитедэй гэшүүд, КПСС-эй ЦК-гэй гэшүүндэ кандидадууд, СССР-эй Гүрэнэй комитедүүдэй түрүүлэгшэнэр, СССР-эй Верховно Соведэй депутадууд, Советскэ Союзай маршалнууд, Москвагай, Москвагай областиин партийна, советскэ организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд, КПСС-эй ЦК-гэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министерствын харюусалгата хүдэлмэрилэгшэд, бусад тусхай тушаалта хүнүүд партийно-правительственнэ делегациие угтаа.

СССР-тэ байдаг дипломатическа түлөөлэлгын зургаануудые толгойлогшонор, Болгариин Арадай Республикын посольствын хүдэлмэрилэгшэд, советскэ болон гадаадын оронуудай журналистнууд аэродром дээрэ байлсаа.

Нүхэр Н. С. Хрущевые, партийно-правительственнэ делегациин бусад гэшүүдые угтагшад халуунаар амаршалhан байна.

***

Болгариин Арадай Республикаhаа Советскэ Союзда байдаг онсо, бүрин эрхэтэ элшэн сайд Любен Н. Герасимов мүн лэ энэ самолёдоор Москвада бусажа ерээ.

(ТАСС).

Улаан талмай дээрэ пионернүүдэй баярай жагсаал болобо

МОСКВА, майн 19. (ТАСС). Мүнөөдэр В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ Пионернүүдэй бүхэсоюзна организациин 40 жэлэй ойн үдэр эдир ленинецүүдэй колоннонууд ниислэлэй үйлсэнүүдтэ гараа. Тугуудые, транспарантнуудые, сэсэгүүдые, агаарай шарнуудые барьяад тэдэнэр Улаан талмай тээшэ ошоо. Тэндэ энэ гайхамшагта үдэрэй, эдир багашуулай hайндэрэй хүндэлэлдэ зорюулагдан, Москвагай пионернүүдэй баярай жагсаал болоо.

Нүхэд Л. И. Брежнев, Г. И. Воронов, А. П. Кириленко, Ф. Р. Козлов, А. Н. Косыгин, О. В. Куусинен, А. И. Микоян, Д. С. Полянский, М. А. Суслов, Н. М. Шверник, В. В. Гришин, П. Н. Демичев, А. Н. Шелепин гэгшэдэй Мавзолейн центральна трибуна дээрэ гарахадань, талмай дээрэ хаа хаанагүй нэрьемэ альга ташалган болоо. ВЛКСМ-эй ЦК-гэй секретарьнууд Л. К. Балясная, А. Х. Везиров, В. Т. Дувакин, А. И. Камшалов, В. А. Саюшев, Советскэ Союзай Герой лётчик-космонавт Ю. А. Гагарин, комсомолой хүдэлмэрилэгшэд, пионернүүдэй вожатанууд, пионернүүдэй дружинануудай түлөөлэгшэд трибуна дээрэ мүн лэ байлсаа.

Пионернүүдэй бүхэсоюзна организациин Ленинэй орденоор шагнагдаhантай дашарамдуулан, ВЛКСМ-эй МГК-гэй секретарь, Москва городой пионернүүдэй организациин соведэй түрүүлэгшэ Т. В. Голубцова сугларагшадые амаршалаа.

Ильич тухай дуунай аялга зэдэлнэ. Пионернүүд Мавзолейн дэргэдэ сэсэгүүдые табина. Олон мянган пионернүүд гараа үргэжэ, салют үгэнэ.

Удаань ВЛКСМ-эй ЦК-гэй секретарь В. А. Саюшев тобшо үгэ хэлэжэ, алдарта ойтойнь, правительственнэ дээдэ хайрада хүртэhэнтэйнь дашарамдуулан Залуушуулай Бүхэсоюзна Ленинскэ Коммунистическэ Союзай Центральна Комитедэй зүгhөө пионернүүдые амаршалаа.

Тиигээд пионернүүдэй парад боложо, союзна республикануудай түлөөлэгшэдэй колоннонууд тэрээндэ хабаадалсаhан байна.

Баярай жагсаал час үлүүтэй саг соо үргэлжэлөө, тэрээндэ олон түмэн эдир ленинецүүд-москвагайхид хабаадаhан байна.

Хоохон губи, губилиг газарнууд угаа үргэн. Тэдэниие ашаглаха асуудал ехэ орёо байна. Советскэ Союзай Дунда Азиин республиканууддай бүхы жэгдэ газар, мүн Казахстанай урда талын хуби губи болон губилиг газар болодог юм. Совет засагай тогтоhонhоо хойшонхи үедэ урдань хоохон губи байhан ехэ газар уhалагдадаг боложо, тэндэ хүдөө ажахын, промышленнэ предприятинууд бии болоо. Губи газарнуудые ашаглаха асуудалнуудые советскэ хэдэн олон томо научна эмхи зургаанууд шэнжэлнэ. Дунда Азиин болон Казахстанай губи газар шэнжэлхэ асуудалаар майн хоёрдохи хахадта Ашхабадта республиканууд хоорондын научна сесси зарлагдахань. Олон эрдэмтэд—«географууд, зоологууд, гидрографууд, энергетигүүд Туркмениин ССР-эй ниислэлдэ сугларха байна. Hалхинай болон наранай хүсые хэрэглэхэ гээшэ губи газар ашаглаха асуудалнуудай нэгэн болоно. Арадай ажахыда болон ажаhуудалда наранай элшэ хүсэ хэрэглэхэ талаар өөhэдынгөө хэhэн хүдэлмэри тухай Туркмениин ССР-эй Наукануудай академиин физико-техническэ институдай хүдэлмэрилэгшэд элидхэл хэхэ байна. Газаран хүрьhэнэй дабhатай уhанай дабhыень бага болгохо хэрэгтэ наранай яажа туhалдаг байhые, үйлэдбэриин байшангуудые болон байрын гэрнүүдые дулаасуулха, hэрюусүүлхэ хэрэгтэ наранай яажа туhалдаг байhые научна хүдэлмэрилэгшэд харуулжа үгэхэ юм. Г. М. Кржижановскиин нэрэмжэтэ энергетическэ институдай наранай элшэ хүсэнэй лабораториин хүдэлмэрилэгшэд Ашхабадhаа холо бэшэ губи газар дээрэ гелиоустановко абаашажа тодхоо. Тэдэнэй хэhэн туршалганууд сессидэ хабаадагшадта ехэ hонирхолтой байха болоно. Тус институдай наранай элшэ хүсэ хэрэглэхэ лабораториин хүдэлмэрилэгшэд Владимир Булычев город шадарай совхозой хүдэлмэришэн Курбанмухамед Мухамовта гелиоустановкые харуулжа байна.

ТАСС-эй фотохронико.

БУРЯТ ҮНЭН
2-дохи нюур
1962 оной майн 22.

Темлюгэй цемент-шиферэй заводой хүдэлмэришэд болон алба хаагшад коммунис ажалай предприятиин хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө тэмсэнэ. Эндэхид 1962 оной хахад жэлэйнгээ даабари болзорhоонь урид дүүргэхэеэ оролдоно. Зураг дээрэ: клинкер шатааха эрьелдэдэг пеэшэнэй машинист, комсомол хүбүүн Юрий Тарасов пультын дэргэдэ.

А. МАНТАЕВАЙ фото.

АЛХАЛДАГ ЭКСКАВАТОРАЙХИД ТҮРҮҮЛНЭ

Гусиноозерск хотоhоо баруун урагшаа гаража ошобол, шулуун нүүрhэ нэмэл аргаар, абарга хүсэтэ техникын хүсөөр малтажа байхыень харахат. Тэдэнэй дунда 196-дахи номерой экскаватор шударгы ажалаараа онсо илгардаг. Алхалдаг экскаваторай экипажай гэшүүд—эбтэй найман нүхэд—Семен Шевченко, Иван Родин, Николай Хамлатов, Дмитрий Гуцовский, Дмитрий Резенков, Алексей Кириллов, Павел Шевченко, Геннадий Попов гэгшэд ажалдаа эрхим амжалта туйлана. Эдэ айдар залуу нүхэднай hараhаа hарада, жэлhээ жэлдэ үйлэдбэриингөө түсэбые дүүргэдэг, ажалдаа коммунис ёhоор хандадаг тулададаа олон зуун шахтернуудай дунда хүндэтэй болонхой. Hаяхан Семен Шевченкын хүтэлбэрилдэг экипажда коммунис ажалай экипаж гэhэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдобо.

Энэ экипажда иимэ үндэр нэрэ зэргэ олголгодо зорюулагдаhан баяр ёhололой суглаанда айхабтар олон хүн сугларaa hэн. Шахтернууд үгэ хэлэхэдээ: социалис мүрысөөндэ илажа, Галуута Нуурай шахтоуправлениин дамжуулгын Улаан туг дайшалан абаhан ажалай найман баатарнуудта бүри ехэ амжалтануудые туйлажа байхыень хүсэбэд.

Алхалдаг экскаваторай экипажые хүтэлбэрилэгшэ Семен Шевченко коммунис ажалай экипаж гэhэн нэрэ олгоhондонь баяр баясхалан хүргэhэн, энэ жэлэй түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхэбди гэжэ мэдүүлhэн байна. Тэрэ гэhээр нүхэр Шевченкын экипаж нүүрhэ малталга дээрэ халаан бүхэнэйнгөө нормые ходо үлүүлэн дүүргэнэ.

Манай корр.

АНХАРХААР БОЛОhОН АСУУДАЛНУУД

Эдлүүриин газарай гектар бүхэниие аша үрэ ехэтэйгээр хэрэглэжэ, хүдөө ажахын бүхы ургамалнуудай баян ургаса абаха зорилго партимнай шангаар табяад байна. Хэнэйшье мэдэhээр, ороохо таряа, тэжээлэй, техническэ ургамалнуудые ехээр абажа шадаал hаа, адуу малнайшье үдэсэтэй, шэмэтэй боложо, эдеэ хоолой зүйл элбэгжэхэнь дамжаггүй.

Хэды тиимэ байбашье, энээнhээ урда тээ сагай уларилай бэрхэшээлнүүдые шадабаритайгаар дабан гаража, жэл бүри тогтууритай баян ургаса абаха арга боломжонуудаа хэрэглэжэ шададаггүй байгаабди. Жэшээнь, газар уhалжа, ургаса дээшэлүүлхэ арга ажахы бүхэндэ бии. Теэд тэрэ үшөөл тоогдоногүй.

Манай эндэхи эрхэ байдалда ургаса май, июнь hарада шииг нойтоор дутажа, гандадаг гээшэ. Хэрбээ тарилгын урда тээ газарые hайса уhалбал, июль hарын бороогой оротор ургаса ядардаггүй. Тиимэhээ хабарай сагта булаг, горхоной элбэг уhатай, hайрамай ехээр урдажа байхада бүхы хүсэеэ табижа, таряалан, сабшалан, бэлшээриин газар уhалжа абаха арга бии.

Манай совхозой Алтайн отделенидэ жэл бүри hайрамай уhаар нилээд ехэ таряалан, сабшалан уhалагдадаг. Мүнөөшье энэ хүдэлмэри үргэнөөр ябуулагдажа байнхай.

Хэрбээ совхозой бүхы отделенинүүд алтайнхид мэтэ оролдоо hаа, хабартаа 1200 гектар таряалан, 2500 гектар сабшалан, бэлшээри уhалжа болохо.

Үбэлдөө булаг, горхонуудай таhа хүрэшэхэдэ, эхин багтань сооложо үгөөгүйдэ олон ушарта уhаниинь газар руугаа орошодог. Энэ үедэ тусхай хүнүүдые табижа, тошо халяажа байбал, хэдэн ехэ мүльhэн сугларха гээшэб. Тэрээгээрээ хабартаа газар уhалжа болохо бшуу. Иигэжэ манай 3-дахи отделенидэ тошо халяадаг. Бэшэ отделенидэ тэрэ хэрэглэгдэнэгүй.

Үгышье hаа, hайрамай урдадаг жалга жаамые хүндэлэн модо шулуугаар, шорой шохойгоор хаажа, тэндэhээ hубаг татажа уhалхашье арга бии.

Hүүлэй хоёр жэлэй туршада манай совхозой олонхи отделенидэ, илангаяа Кудара-Сомониие тойроод байhан газар тон мууса уhалагдана. Зарим хүнүүд газарые хабар эртэ уhалхада аша үрэгүй юм гээд, гэдэргэ татадаг. Энээниие зүбшөөхын аргагүй. Хэрбээ апрель hарада газараа уhалжа шадаагүй hаа, май hарада уhан бага болошодог бшуу.

Сэхыень хэлэхэдэ, газараа уhалжа шаданагүй гээшэбди. Уhалалгын хүдэлмэри яаха аргагүй унжагайрдаг. Hуниндөө газар уhалагдадаггүй гү, али уhаяа эзэгүй поли, сабшалан руу табижархихада полиин хүрьhые муудуулдаг, хотогор газарта уhа шалбааг болошодог. Иигэжэ уhалhанай аша туhа бага.

Энэ жэлдэ газар уhалха хүдэлмэридэ шадаал hаа олон хүнүүдые хабаадуулжа, уhалууриие 2—3 халаанда эмхидхэхэ гэжэ оролдонобди. Энээндэ айл бүхэн хабаадаха аргатай.

Уhалууриин хүдэлмэриие али болохоор оньhожоруулха, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ саг ерээ. Энэ хүдэлмэридэ мори унаа, жэжэ трактор хэрэглэжэ болохо байна.

Газар уhалха хүдэлмэриин шухала, хүндэ хүшэр байhые хараада абажа, тэндэ хүдэлдэг хүнүүдые материальна талаар урмашуулха, резинэ хубсаhаар хангаха хэрэгтэй. Hүниин сагта газар уhалхын тула тэндэ электрын гэрэл, прожектор тодхожо болохо байна бшуу.

Таряалан дээрэ шииг нойто барихын тула манай эндэ эрхэбэшэ эртын борнойлго хэрэгтэй. Зарим газарта дискэтэй лущильнигаар хахалхадашье зохид гэжэ hанагдана.

Хоёрдохёор, газар муугаар элдүүрилэгдэнэ, гүйхэнөөр хахалагдана. Плугуудай анзаhануудые зүбөөр тааруулангүйгөөр ябуулдагhаа полиин нюруу жэгдэ бэшэ болошоно.

КПСС-эй ЦК-гэй мартын Пленумэй материалнуудтай, КПСС-эй ЦК-гэй Хандалга бэшэгтэй танилсаад байхадаа, газар элдүүрилгын шанар эрид hайжаруулха саг ерээ гэжэ hанагдана. Энэ хабарhаа эхилжэ газарай хүрьhые гүйхэнөөр, жэл бүри нэгэ тээшэнь хахалдаг ябадалда эсэс табигдаха бэзэ. Энээниие шэнэ эмхидхэгдэhэн үйлэдбэриин управлениин хүдэлмэрилэгшэд мүн лэ анхарха байна.

Партиин ЦК-гэй мартын Пленум дээрэ газар таряалан зүбөөр хубаарилха, ургаса ехэтэй ургамалнуудые тариха, сэбэр паар ехээр үлөөхэеэ болихо тушаа тон зүб тогтоол абтаа гээшэ. Манай Кударын эрхэ байдалда намарай паар эртэ, hайнаар элдүүрилбэл, хабарайхиhаа дутуугүй ургаса үгэдэг гэжэ би олон жэлдэ хүдэлhэн дүй дүршэл дээрэhээ мэдэнэб. Хэрбээ энээнhээ урда тээ таряалангай 25—30 процент паар болгогдодог байбал, тэрэмнай 10 процентдээ орохонь. Горох, бобы ехээр тариха, ээлэгдэмэл паартай байхаар хараалнабди. Ээлэгдэмэл паар дээрэ хара таряа овёстой холижо, апрелиин hүүлээр тарихамнай.

Тиихэдэ урдын хахалагдадаг аад, хайлааhа модо ургашаhан ойн соорхой, hужаагууд элдүүрилэгдэнгүй хэбтэнэ. Энэ газар дээрэхи модо hөөгүүдые үгы хэжэ, ехэ гаргаша хэнгүйгөөр хахалжа болохо байна. Тэрэшэлэн мүнөө үедэ хүсэтэ техникын бии болоод байхада ой модо сэбэрлэжэ, шэнэ газар ехээр элдүүрилхэ арга бии. Энэ жэлhээ эхилжэ, ой модо сэбэрлэхэ тусхай звено эмхидхэхэмнай. Тэрэ газарта түрүүшын жэлдэнь горох, кукуруза тарихада зохистой байха гэжэ hанагдана.

Гурбадахяар, үрэhэ хүрэнгэ саг соонь сэбэрлэжэ, зүбөөр тариха хэрэгтэ анхарал үшөөл hула байна. Нютагай уларилда тааpaха сортын, hайн шанартай үрэhэн ажахыдамнай хүсэд үгы байна. Иимэ байдал бусадшье газараар үзэгдэнэ.

Мүнөө үедэ баян ургаса абаха асуудалай шангаар табигдажа байхада энэ хабарhаа эхилжэ үрэhэ абаха полидо онсо харууhа хэхэ болонобди. Тиигээд гектар бүхэндэ таригдаха нормые бага болгожо яашье болохогүй. Байгша ондо үрэhэнэй ургаха шанар муушаг гээшэ. Тиимэhээ тэрэнээ нара hалхинда шанаржуулжа таряабди. Зүгөөр үрэhэнэй ургаха хүсэнэй бага байбалынь, үрэhэ тариха нормоёо хэды шэнээн дээшэнь болгоhон байнабди.

Нүгөө талаараа үрэhые гүйхэнөөр тарихада түрүүшэгээр hайнаар ургажа байтараа, июнь hарын ганданги үдэрнүүдтэ шарлажа, муудажа эхилдэг. Ушар иимэhээ үрэhээ 8—10 сантиметрhээ гүйхэн бэшээр тарихада зохистой гэжэ дүршэл дээрэhээнь мэдэhэн байнаб.

Дүрбэдэхеэр, трактор, машинануудые зүбөөр, бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглаха тухай нүхэр Н. С. Хрущев тон зүб асуудал табина. Үнэхөөр трактористнуудай дутамаг дээрэhээ гэхэ гү, али анхарал табяагүй дээрэhээ зарим хүсэ ехэтэй тракторнууд hүниин сагта хүдэлэнгүй байдаг. Зарим харюусалга багатай механизаторнуудай трактор, машинадаа эзэн бусаар хандаhанhаа боложо, тэдэ машинанууд эбдэржэ, миин зогсодог. Нүгөө талаараа трактор, машинануудые үбэлэй сагта хадагалха байра үшөөл муу байhаар.

Тракторно-таряан ажалай бригадануудай ажахын тоосоондо орожо, эдэ бүхы дутагдалнуудаа усадхаха гэжэ найдагдана.

Эдэ бүхы дутагдалнуудаа усадхажа шадабал, энэ жэлhээ эхилжэ хүдөө ажахын ургамалнуудай баян ургаса абтаха, тиигэжэ таряалангай 100 гектар бүриhөө 75 центнер, элдүүриин бусад газарай 100 га бүриhөө 16 центнер мяха абаха гэhэн зорилгые шиидхэлгэдэ түрүүшын алхам хэгдэхэ байна. Ажахыгаа бодомжотойгоор, аша үрэтэйгөөр ударидаха, үйлэдбэриин бүхы hалбаринуудта ажал ехэтэй хүдэлмэриие оньhожоруулха саг ерээ.

Д. ЦАГАДАЕВ,
Кударын совхозой директор.

МАНАЙ ЗОРИЛГО, АРГА БОЛОМЖОНУУД

Совет арадай ургажа байгаа эрилтые гүйсэд hайнаар хангаха гээшэ шухала зорилгонуудай нэгэн болоно. Манай ажалшад гоё hайханаар хубсалха, бэедээ тааруу хубсаhа үмдэхые хүсэнэ. Ажалшадай энэ эрилтыень гүйсэд хангаха зорилго оёдолой фабрикын хүдэлмэришэдэй урда табигдана.

1961 оной туршада 3 миллион 2.. мянган түхэригэй элдэб янзын хубсаhа оёhон байнабди. Мүн энэ жэлдэ 300 мянган түхэригөөр үлүү ехэ гэхэ гү, али 3 миллион 500 түхэригэй хубсаhа оёхоор хараалагданхай. Энээниие 1956 онойхитой сасуулбал, дүрбэ дахин ехэ болоно.

Республикынгаа ажалшадай эрилтые хараадаа абан, мүн худалдаа наймаанай организацинуудай захилаар энэ жэлдэ телогрейкэнүүдые олоор оёхобди. Шэмэрүүн хүйтэн байгаалитай манай эндэ вататайгаар оёдоhон телогрейкэнүүд ажалдаа үмдэжэ ябахада хүйтэн, зохидшье, таарууншье байдаг. 1962 оной туршада 150 мянган иимэ гадар хубсаhа оёхоор хараалагдана. Мүн плюш пальто худалдаачада гаргахада гүйсэтэй.

Хэрбээ урдань фабрикамнай ганса хабар, намартаа үмдэдэг нэгэ янзын пальто оёдог байгаа hаа, мүнөө элдэб фасонтой, модын эрилтэдэ таараха үбэлэйшье пальто оёдог болоо. Мүн тиихэдээ манай ургажа ябаhан залуу үетэндэ анхарал хандуулагдана. Hургуулида hурадаг үхибүүдэй үмдэхэ формо, басагадай плати, хүбүүдэй үмдэнүүд оёгдоно. Энэ жэлдэ басагадай үмдэхэ 18 мянган плати, 35 мянган үмдэ худалдаанда гаргахабди.

Фабрикын хүдэлмэришэд ажалшадай хубсаhа оёхоhоо гадна, үхибүүдэй, эмнэлгын эмхи зургаануудта хэрэглэгдэхэ оёмол зүйлнүүдые ехээр бүтээжэ гаргаха зорилго урдаа табина. Ганса энэ жэлдэ Арадай Ажахын Соведэй предприятинуудай захилаар 700 мянган түхэригэй 20 гаран элдэб янзын хубсаhан оёгдохо юм.

Хүдөө ажахыгаа хүгжөөлгэдэ өөhэдынгөө туhа нэмэри хүргэхэ гэжэ колхознигууд болон совхозуудай хүдэлмэришэдые дулаан, зохид хубсаhаар хангахые оролдожо эхилээбди. Иигэжэ бидэнэр 3000 телогрейкэ, ажалдаа үмдэхэ дулаан 3000 үмдэ, хүдэлмэриин 3000 халаад, 2000 комбинезон, тиихэдэ колхоз, совхозуудтахи үхибүүдэй эмхи зургаануудта простыня, полотенце, ватна хүнжэл, матрац гэхэ мэтые оёжо үгэхөөр хараалнабди. Мүн материал алмажа, гэрээгээрээ оёhон 1500 автокапот колхоз, совхозуудта эльгээхэбди.

Фабрикын үйлэдбэри оньhожоруулха талаар ехэ ажал хэгдэжэ байна. Энэ жэлэй эхинhээ хубсаhа оёлгын жэжэ ажал оньhожоруулха 80 дурадхалнууд нэбтэрүүлэгдээ. Иигэжэ ажалай бүтээсэ 10—15 процентээр дээшэлүүлэгдээ, шанарынь hайжаруулагдаа.

Коммунис ажалай фабрикын хүндэтэ нэрэ солодо хүртэлсэхын түлөө мүрысэжэ эхилhэн оёдолшод дээшэлүүлэгдэhэн шэнэ уялгануудые абаба. Декабриин 21 болотор валовой продукци бүтээн гаргаха жэлэйнгээ түсэб дүүргэхэ, жэлэй дүүрэтэр түсэбhөө гадуур 16 мянган түхэригэй оёмол зүйлнүүдые бүтээхэ гэжэ тэдэнэр шиидэнхэй. Хэлэhэн үгэдөө хүрэхын тула социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, валовой продукци [...] ха түрүүшын кварталай [...] сэб 105 процент, товарна [...] дукци—111 процент дүү[...] лээ. Нүхэд А. Карпу[...] А. Хуриганова, В. Крутик[...] шэдэй хүтэлбэрилдэг ком[...] нис ажалай бригадануу[...] тээсэ ехэтэйгээр ажал[...] Эдэ бригадануудай гэшүү[...] хэн даабаряа холо үлүү[...] дүүргэдэг болонхой. Мүн [...] хэр Панкратовагай [...] бригадынхид ажалдаа [...] гарна.

Мүнөө республика дото[...] оёдолой хүгжэнги промыш[...] ность үшөө байгуулагда[...] Бии байhан предприяти[...] ажалшадай ургажа ба[...] эрилтые hайнаар хангаж[...] данагүй гэхээр. Мүн тэ[...] ажаллаха зохид эрхэ б[...] үгы. Таатай зохид, ажа[...] дай hайшаадаг хубсаhа, [...] оёдолой зүйлнүүдые бү[...] гаргаха зорилгоор манай [...] рика шэнэдхэн хубилга[...] эхилээ. Энэ ажал 1964 [...] дүүргэгдэхээр хараал[...] хай. Тиихэдээ фабрика[...] 5,3 миллион түхэригэй [...] зүйлнүүдые бүтээдэг бол[...]

Гадна 1963 ондо Улан[...] типовой оёдолой фабрик[...] ригдажа эхилхэ юм. Энэ [...] рика жэл соо 851,4 мянга[...] дэб янзын, тиихэдэ м[...] дээрэ тоолоо хада, 30 ми[...] 561 мянган түхэригэй [...] нүүдэй үмдэхэ гадар ху[...] оёхоор хараалагдана. [...] бүтээсэ ехэтэй 669 [...] машина тодхогдохо. [...] жэ оёдолшодой ажалые [...] гэдхэхэ, хубсаhа hайн [...] тайгаар оёхо бүхы арга[...] жо бии болохо гээшэ. О[...] цехүүдтэ хоёр-хоёр ряд[...] конвейер табигдаха. [...] болгогдоhон хубсаhа х[...] газартаа абаашахын т[...] дэниие эбхэжэ үнгэн[...] харин тусхай мүр дээр[...] гөөтэй зандань шэрэх[...] вейернүүд ажаллаха. [...] бүд, шагта, ниидхэ, бэл[...] гогдоhон оёмол зүйл[...] нишэ тиишэнь зөөлгэ[...] оньhожоруулагдаха [...] Фабрикын оёhон хубса[...] хай автофургонууд [...] нуудта абаашажа үгэх[...] фургон дотор хубсаhан [...] тэй зандаа магазинуудт[...] шагдаха. Гадна эндэ [...] бүдэй, бусад материал[...] нар шалгаха тусхай ла[...] ри эмхидхэгдэхэ. Фаб[...] бүхы дээрээ 1995 ху[...] тоодо 72 инженер, тех[...] ажаллаха юм. Энэ пр[...] тиин ашаглалгада [...] фабрикамнай жэлдэ [...] миллион түхэригэй п[...] бүтээн гаргадаг болох[...]

Е. Шир[...]
Улан-Удын о[...]
фабрикын дире[...]

Бурядай АССР-эй Вер[...]
Соведэй Президиумэй [...]

**Нүхэр В. И. Савче[...]
Бурядай АССР-[...]
Верховно Сове[...]
Президиумэй Хүнд[...]
грамотаар шагнаха[...]**

Поезднуудые бүр[...] шэнэ аргануудые дэл[...] hэнэйнь, түмэр замай [...] спортда олон удаан [...] hайнаар хүдэлмэрил[...] түлөө нүхэр Савченко [...] лий Ивановичые—Ул[...] станцида поезднуудые [...] дүүлэгшые—Бурядай А[...] Верховно Соведэй Пр[...] мэй Хүндэлэлэй гр[...] шагнаха.

**Бурядай АССР-эй Ве[...]
Соведэй Прези[...]
Түрүүлэгшэ А. ХА[...]
Бурядай АССР-эй В[...]
Соведэй Прези[...]
Секретарь Ч. ДОР[...]**

Улан-Удэ, Соведүүдэй [...]
1962 оной майн 18.

ОНЬhОН АРГА ҮРГЭНӨӨР ХЭРЭГЛЭ[...]

Улан-Удын трикотажна фабрикын хүдэлмэришэдэй нэхэн гаргаhан дотор, гадар хубсаhан республика доторнай яhала элбэг болонхой. Долоон жэлэй дүрбэдэхи жэлэй эхинhээ хойшо тэдэнэр 4 мянган түхэригэй трикотажна элдэб янзын хубсаhа түсэбhөө гадуур гаргаа.

—Шэнэ оньhон арга нэбтэрүүлhэнэй ашаар ажалда үмдэхэ хубсаhа hайн шанартайгаар оёдог болообди,—гэжэ фабрикын директор А. Л. Калашников хөөрэнэ. Нёдондо жэлhээ хойшо хубсаhа будадаг цехын бар хүсэнэй ажал бултa оньhожоруулагдаhан байна. Будагдаhан хубсаhа хатааха камеранууд шэнэдхэн hэльбэгдээ. Хэрбээ урдань хубсаhан 4 часай туршада хатаагдадаг байгаа hаа, мүнөө оройдоо 2 час соо бэлэн болгогдоно гэжэ тэрэ тайлбарилна.

Hүүлэй үедэ олон шэнэ машина абтаа, хубсаhа нэхэхэ, оёхо, шагта хадаха, шагтыч бүтүү гаргаха ажал тусхай машинаар хэгдэнэ. Жэлэй эхинhээ хойшо уралан нарижуулгын 11 дурадхал үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдээд, хоёр мянган түхэригэй мүнгэн арьбалагдаа.

Цехүүд соо ороходо шэнэ станок, машинанууд, ариг сэбэр, ажалайнь нарин нягта журам хүнэй анхарал хандуулна. Эндэхи олон бригаданууд коммунис ажалай бригадын хүндэтэ нэрэ солодо хүртэхын түлөө мүрысэнэ. Тэдэнэй зариман ажалдаа шэнэ ёhоор хандадаг, шэнэ ёhоор ажаhуудаг болоо. Мария Васильевна Петровагай [...] дадаг коммунис ажа[...] гадынхид, коммунис [...] ударник Евгения Ер[...] Алексеева, үнинэй [...] ришэн Очирма Га[...] Доржиева, трикотаж[...] шын мэргэжэл шудал[...] луу басаган Татьяна [...] ва болон бусад ажал[...] жэшээ харуулна.

Гадна фабрикын ко[...] партиингаа ЦК-гэй [...] Пленумэй шиидхэбэ[...] лүүлхэ хэрэгтэ өөhэд[...] hа нэмэри оруулха гэ[...] доно. Тэдэнэр шефт[...] Тарбагатайн аймагай [...] [...] колхозойхи[...] ламжа хүргэдэг боло[...] хан эндэхи 100 гаран [...] мэришэд тус колхо[...] 20 гектарта хартаабх[...] үгэбэ.

Б. Бу[...]

АМЖАЛТАҺАА АМЖАЛТАДА

ртиин XXII съездын хэбэринүүдээр зоригжо- андагатайн леспромхо- модошод жэлэй түрүүшын алай туршада эршэмтэй аар ажаллажа, түсэбөө эн дүүргэһэн байна. Мо- рэхэ түсэб 111,9 процент гдөөд, коммунизмын ба- нуудта түсэбһөө гадуур инга 300 кубометр модо эгдэһэн байна. Шпал дэхэ түсэб 104,7 процент, хюрөөдэхэ даабари — валовой продукци бү- гаргаха түсэб 110,7 про- дүүргэгдэһэн байгаа.

до бэлэдхэлэй Сангон, Хүтэл, Горхон пунктнуу- автогаражай, доодо скла- дэлмэришэд хоёрдохи алай эхинһээ һайн үрэ йлаба. Модо бэлэдхэлгэ ажаллажа байһан комп- о 37 бригадануудай 23- һара бүриингөө түсэб лүүлэн дүүргэнэ. «СССР- модоной промышленно- комплексно эрхим бри- гэһэн нэрэ зэргэдэ хүр- түлөө мүрысөөнэй үүс- леспромхоз доторoo гарга- Константин Бурдуков- хүтэлбэрилдэг брига- д бүтээсэ ехэтэйгээр лана. Нүхэд Спиридонов, уев, Кириллов, Балдан- иев, Костромин, Денисов гэгшэдэй даадаг бригаданууд энэ үүсхэлые халуунаар дэм- жээ.

Доодо складай 17 бригада даабаряа мүн лэ үлүүлэн дүүргэдэг болонхой. Жэшээл- хэдэ, нүхэр Сивцовэй хүтэлбэ- рилдэг бригада кварталайнгаа түсэбые 146 процент, Василий Попа гэгшын бригадынхид 142 процент, мүн нүхэд Филиппов, Постников, Захаркин, Ведом- цев, Афанасьев, Кожанов гэг- шэдэй даадаг бригаданууд даабаряа үлүүлэн дүүргэнэ. Эдэнһээ модо ашагшад гээг- дэнэгүй. Нүхэд Воронов, Чернышев, Вставский, Лоба- нов, Мачульскис, Радионов болон бусадтай бригадынхид эршэмтэй ажалаараа суурха- жа ябана.

Модо бэлэдхэлэй Сангон пунктын Павел Мизерныи хү- тэлбэрилдэг коммунис ажалай бригада үнгэрһэн һарын түсэ- бые 177 процент дүүргэһэн байгаа. Үндэр бүтээсэтэй ажа- лаараа шалгаржа ябаһан тү- рүүшүүл леспромхоздомнай ехэ олон. Тэдэнэй дундаһаа рама хэгшэд Мартыновай, Ву- чинай, Бороздинай, трактори- стнууд Мясников, Назаров, Пушкарев гэгшэдэй нэрэ нэр- лэмээр.

Олон түрүүшүүл коммунис ажалай ударнигай хүндэтэ нэрэ солодо хүртэлсэбэ. Лес- промхозой 68 түрүү- шүүлдэ һаяхан энэ хүндэтэ нэ- рэ соло олгогдоо. Дүрбэн бри- гада коммунис ажалай брига- дын нэрэ зэргэдэ хүртэлсэбэ. Мастер С. И. Афанасьевай хү- тэлбэрилдэг халаанай, мүн нү- хэр Тимофеевэй даадаг элек- тростанциин олон түрүүшүүл коммунис ажалай ударник бо- лонхой.

Тус леспромхозой модошод апрелиин түсэбые мүн лэ бол- зорһоонь урид дүүргэһэн юм. Долоон жэлэй дүрбэдэхи жэ- лэй түсэбые амжалтатай һай- наар бэелүүлхэ гэжэ мүрысэ- жэ байһан хүдэлмэришэд арга боломжонуудаа элирүүлэн хэ- рэглэхэ, механизмуудаа зү- бөөр ашаглаха талаар хараа- лагдаһан хэмжээ-ябуулганууд- дай бэелүүлэгдэжэ байһанай ашаар түрүүшын кварталай туршада һайн үрэ дүн туйлаг- даа. Энэ амжалтаяа арьбад- хан, хоёрдохи кварталда бүри бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллажа, Эхэ оронойнгоо шэнэ барилга- нуудые эрхим шанартай мо- доор саг соонь хангаха гэжэ эршэмтэйгээр оролдожо бай- һан модошодой шэнэ амжалта туйлаха байһаниинь дамжаг- гүй.

П. Савкин,
леспромхозой парткомэй секретарь.

ЗАКАРПАТСКА ОБЛАСТЬ. радовска районой «Жовт- революция» гэжэ хүдөө артелиин малшад эд- газарай 100 гектар мүнөө жэлдэ 340 цент- бага бэшэ һү һааха гэ- лга- абаа. Колхозныгууд зунай лагерьта гар- үнөө үедэ сүүдхэдээ дун- ргээр үнеэн бүриһөө 12 грамм һүн һаагдана. Зу- дээрэ: «Жовтнева револю- гэжэ колхозой зунай ла- һү ябуулха бэлэдхэл жэ байна.

ТАСС-эй фотохронико.

Тобшохоноор...

✦ **Закаменай аймагай Хужа- рай найман жэлэй һургуулиин һурагшад 20 тонно түмэ- рэй хаядаһа суглуулжа ту- шааба. Түмэр суглуулгада 150 һурагшад хабаадалсаа. 2-дохи классай һурагшад Люба Бад- маева, Сергей Гылыков гэгшэд тус тустаа 130—130 килограмм түмэрэй хаядаһа суглуулба.**

Д. Бандеев.

✦ **Комсомол басагад Раиса Шарафутдинова Раиса Верши- нина хоёр нёдондо жэлдэ ба- рилгын училищи дүүргээд, нү- хэр Б. А. Полторацкиин хүтэл- бэрилдэг «Бурстрой» трестын шулуушадай коммунис ажалай бригадада ажаллана. Залуу ба- сагад һайнаар хүдэлхынгөө ха- жуугаар эрдэм мэргэжэлээ дээ- шэлүүлхые оролдоно.**

А. Шулунов.

✦ **Н. П. Пятренкын хүтэлбэ- рилдэг Мухаршэбэрэй Эрдэм совхозой бригадын механиза- торнууд хабарай тарилга дээрэ халаанайнгаа даабари 105—115 процент хүрэтэр дүүргэнэ.**

Д. Лопилов.

Ажал хүдэлмэридэнь хубилалта болоогүй

(Парторганизациин тоосоото— һунгалтын суглаанһаа)

Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой партийна организациин тоо- соото-һунгалта, суглаан бо- ложо үнгэрбэ. Тоосоото үе соо парткомой хэһэн ажал хү- дэлмэри тухай секретарь нү- хэр **Ламожапов** элидхэбэ.

Колхозой партийна органи- заци, тэрэнэй партком пар- тиингаа XXII съездын, КПСС- эй ЦК-гэй мартын Пленумэй эрилтэнүүдэй ёһоор ажал хү- дэлмэреэ һайжаруулжа, хүдөө ажахын продуктнуудые ехээр абаха талаар мүртэй юумэ хээгүй гэжэ элидхэлшэ, суг- лаан дээрэ үгэ хэлэһэн ком- мунистнууд зүб тэмдэглээ.

Түсэбэй ёһоор колхоз энэ жэл 15 мянган хурьга абаха байгаа. Теэд миил 11 мянган толгой абтаа, тоогүй олон хурьгад гарзалаа. Гүрэндэ мяха худалдаха нэгэдэхи кварталай түсэб оройдоол 55,3 процент, һүн—64,8 про- цент, үндэгэн—7,2 процент дүүргэгдээ.

Хабарай тарилгын хүдэлмэ- ри болошогүйгөөр удаараа. Майн 10-най мэдээгээр кол- хоз 3970 гектар ороoһо та- ряа тариха түсэбэй орондо, 2517 гектар таринхай, шэнии- сэ тариха түсэб дүүргэгдээгүй. Энэ юун дээрэһээ болооб гэ- хэдэ, тарилга дээрэ трактор, машина гүйсэд ашаглагдана- гүй, ехэнхидээ нэгэ халаанда хүдэлнэ. Үбэлэй сагта муугаар заһабарилагдаһан дээрэһээ эбдэрнэ, урагшаа ябанагүй.

Тоосоото үе соо колхозой партком, тэрэнэй секретарь нүхэр Ламожапов ажалшадай дунда ябуулагдаха ниитэ-по- литическэ, эмхидхэлэй хүдэл- мэридэ гүйсэд анхаралаа хан- дуулаагүй гэжэ суглаан дээрэ шүүмжэлэл гараа. Партком колхозныгуудай, илангаяа малшадай дунда социалис мүрысөө зүбөөр эмхид- хээгүй. Тиимэһээ олонхи кол- хозныгууд абаһан уялгануу- даа ямараар дүүргэжэ байһа- наа мэдэдэггүй һэн.

—Колхозой правлени, парт- ком колхозой дунда шатын хүтэлбэрилэгшэдые шэлэн та- биха талаар ехэхэн алдуунуу- дые хэнэ, тэдэниие һургаха, хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ анхара- лаа хандуулнагүй,—гэжэ ком- мунист **Жадамбаев** тэмдэглэ- бэ.

Партком партийна эхин ор- ганизацинуудые һулаар хүтэл- бэрилнэ, тэдэнэй хүдэлмэридэ мүртэй туһа хүргэнэгүй гэжэ коммунистнар **Чагдуров, Цыб- житов** гэгшэд шүүмжэлбэ.

Партийна суглаан парткo- мой гэшүүдые шэнээр һунгаба. Парткомой секретаряар нүхэр **Ц. Д. Галсанов** һунгагдаба.

А. Баяндуев,
Улан-Удын нютагай үйлэдбэриин управленидэхи КПСС-эй обкомой инструктор.

РЕПОРТАЖ

Эдир ленинецүүдэй жабхаланта жагсаал

Майн 19-нэй үглөө- гүүр. Тэнгэри гайхал- тай сэлмэг, зүгөөр һэб- шээ һалхинай долги- нууд хаанаһаашьеб хи- рэ хирэ үлеэгээд лэ абана. Улан-Удын үйл- сэнүүдэй һаяхан лэ ногооржо эхилһэн улянгирнууд доогуур, үргэн талмайнуудаар саб сагаан самсануудые үмдэһэн, улаахан гал- стугаа хиидхүүлһэн, испанка малгайнуудтай пионер үхибүүд от- рядууд болон жэгдэр- жэ, алхасануудаа нии- лүүлэн, барабанай ритм, горнын ханхи- наан доро ябажа эхил- нэ... Энэ хадаа В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ пионерскэ эмхиин тог- тоһоор дүшэн жэлэйн- гээ жабхаланта ойн һайндэрэй парадай ур- да строевой бэлэдхэлээ пионернүүд харуулжа эхилээ гээшэ. Хэды олон хүхюутэй, согтой нюдэд, элүүр дорюун бэенүүд бэ! Теэд хү- хюун омог, дорюун байнгүй яахаб даа. Үхи- бүүдые коммунис ёһоор хүмүү- жүүлхэ талаар ехэ хүдэлмэри хэпэниинь тэмдэглэн, Бүхэ- союзна пионерскэ организациие эгээн дээдын хайра—Ленинэй орденоор түрэл оронииинь шаг- наа ха юм. Мүнөө манай оро- ной пионернүүд эдир ленине- цүүдбди гэжэ өөһэдыгөө нэрлэ- хэһээ гадна, Ленинэй ордентой- бди гэжэ хуулита ёһоороо омо- горхохо байһаниинь ойлгосотой.

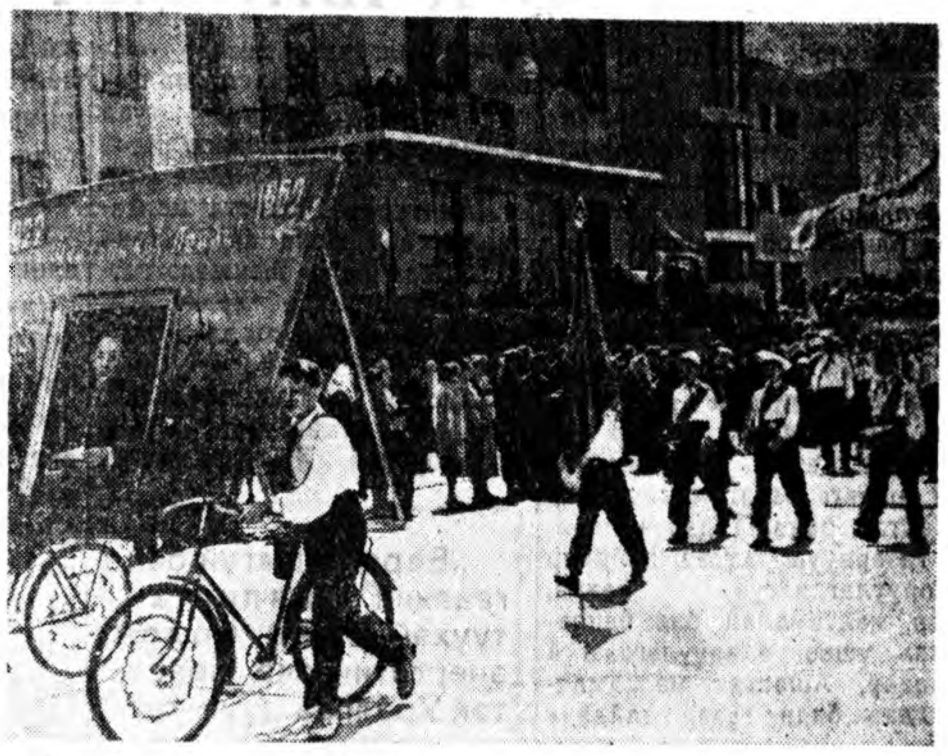

Отрядууд алхална... Тугууд намилзана. Галстугууд улаан дүлөөр соробхилно.

Эдир ленинецүүд бидэбди,
Эбтэй нүхэдүүд бидэбди.
Алхасамнай солбон солгёо.
Аялга дуумнай хонгёо.
Ленин мантай,
Ленин—мүнхэ!—гэһэн марш аялга таһалгаряагүйгөөр зэдэл- нэ.

Үдэрэй арба нэгэн сагта эл- дэб үнгэтэй лозунг, транспа- рант, зурагуудаар шэмэглэгдэ- һэн Соведүүдэй талмай дээрэ горнист гараад, дохёо үгэхэ- дэнь, «Пионернүүдэй марш» оркестр наадажа эхилнэ. Три- буна дээрэһээ:

— Парад эхилэгты!— гэһэн команда дуулдаба.

Дахин барабан, горнын хан- хинаан дуулдажа, Бурядай тү- рүүшын пионернүүд өөрынгөө тугые дээрэ үргэн, талмайн дундуур алхалжа, парад нээнэ. Хэмжүүрээрээ бишыхан тэрэ- тэбхэр улаан бүд дээрэнь: «Пионер, хүдэлмэришэнэй хэ- рэгэй түлөө хэзээдэ бэлэн бай!»—гэһэн уряа бэшээ- тэй. Түрүүшын пионернүүд... Олониинь һаншагаа сайшан- хайшье һаа, галстук яларуу- лан, омогоор тархяа үргэн, ба- та алхасаар дабшанад. Тэдэнэй дунда танил нюурнууд хараг- дана. Түрүүшын пионерүүдэй дунда Бүхэсоюзна түрүүшын слёдто хабаадагша, мүнөө Зүүн Сибиирин Библиотечнэ инсти- тудэй ректор Д. Жалсабон, уран зохёолшо С. Метелица, пенсионерка М. Шамкина, му- зейн директор Беляев, Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнда Бер- лин хүрэтэр ошоһон, гүрэнэй арба нэгэн шагналда хүртэһэн полковник Д. Хомосов, түрүү- шын пионерскэ инструкторнуу- дай нэгэн Н. Левский болон бусадые танинабди...

Нэн түрүүн Железнодорож- но районой пионернүүд Улаан тугаа намилзуулан, транспа- рантнууд, лозунгнуудаа дээрэ үргэнхэй, талмай дээгүүр гара- жа эхилнэ. Түрүүлэн № 1 ин- тернат-һургуулиинхид хабарай сэсэгүүдые гартаа баринхай- нууд, хэһэн хэрэгүүдэйнгээ ра- порт соносхон үнгэрнэ... Удаань 39-дэхи, 6-дахи, 7-дохи, 45-дахи, 65-дахи, 28-дахи, 38- дахи, 4-дэхи һургуулинуудай пионернүүдэй эбтэй колонно- нууд алхална. Хүүгэдэй хү- хюун шарайнууд дээгүүр тугуу- дай, галстугуудай улаан дол- гин соогуур тэды тонно түмэр, тэды хүнэг үнэһэ, тэды кило- грамм макалатура суглуулаа- бди, тэды мянган эшэ модо та- ряабди, тэды тимуровска ко- мандануудые байгуулаабди, Ба- га третьяковко, куклын театр эмхидхээбди гэһэн рапортнууд таһалгаряагүй харагдажал бай- на.

Железнодорожно районой һүүлээр Соведүүдэй талмай дээрэ Октябрьска районой пио- нернүүдэй колонно гаража ерэ- нэ. Тэдэнэй эгээл урда табада- хи һургуулиин Павлик Моро- зовой нэрэмжэтэ «Дружина — долоон жэлэй спутник» гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэһэн пионерскэ дружинынхид жэгдэ алхасаа ниилүүлэн ябанад. Энэ дружина республика соогоо хамагһаа түрүүн тус хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэгшэдэй тоо- до ородог. Пионерэй хоёр жэ- лэй турша соо нилээд ехэ хү- дэлмэри ябуулаа. 1500 номуу- дые тараагаа, ясли болон са- дуудые шефтээ абаһан хоёр тимуровска отряд байгуулаа, 25 тонно түмэр суглуулжа, 600 килограмм макалатура тушаа- хаһаа гадна, энэ дружинын нэ- гэшье пионерынь хоёрдохи жэлээ нэгэ класста үлөөгүй, гол түлэб эрхимээр һурадаг байна. Иимэл дружинын парад- та түрүүлэн ябаһаниинь гай- халгүй! Октябрьска районой 20-дохи, 12-дохи, 19-дэхи, 3- дахи, 14-дэхи һургуулиинхи- дай жагсаалнууд хойно хойно- һоонь солбон дорюунаар даб- шан гарана. Трибуна дээрэһээ тэдэндэ саг үргэлжэ баярай уряанууд зэдэлнэ, альга ташал- ган, барабан, горнын ханхинаан замханагүй...

Советскэ районой пионер- нүүдэй колонноонууд хойно хой- ноoһон һубарижа эхилнэ. Гур- бадахи һургуулиин тугшан Са- ша Безносовһоо ябуул дундань:

— Зай, хэр һайндэр боложо байна бэ?—гэжэ асуухадамнай:

— Энэ манай ёһотой һайндэр гээшэ, би пионер болоһооршье иимэ һайндэр үзөөгүйб.—гэжэ яаруугаар, алхасаа аалидхан- гүй хэлэхэдэнь, тугшад-пионер- канүүд Валя Баженова болон Лариса Устьянцева гэгшэд:

— Бидэ баһа үзөөгүйбди,— гэн дэмжэнэ.

Колонноонууд үнгэржэл бай- на.

Харгы замнай үнэн сэхэ,
Хамта хэхэ ажалнай ехэ.
Золой элшээр гиинэ наран.
Зориг түгэсш, эдир наһан!
Нэг, хоёр!
Нэг, хоёр!
Ленин мантай,
Ленин—мүнхэ!

СССР-эй бүхы арадуудай кос- тюмуудые үмдэһэн, Гагарин ба Титовой портредүүдые үргэһэн, сагаан гулабхаануудые ниид- хүүлһэн пионернүүдые амар- шалнабди. 47-дохи һургуулиин колонно томо гэгшын спутнигай модель хээд, досоонь космонавт шэнгеэр хубсалһан бишыхан бурят хүбүүе һуулгаад, дээрэ үргэн, талмайгаар гарахадань, байгшад, айлшад, пионернүүд барандаа халуун альга ташал- гаар үдэшөө. Хэн мэдэхэб, ма- гад тэрээхэн хүбүүн үнэхөөрөө- шье замбуулинай онгосо соо һуугаад, һара тээшэ ниидэн ошохо аалам!

Үдэрэй 12 багта парад дүү- рэбэ. Энэ үдэрнүүдтэ бүхы го- родной пионерэй город боло- шонхой. Хайшаашье хара— улаан галстугтан нэгэ-хоёроо- роо, бүлэг бүлэгөөрөө һүндэл- нэ. Оперо, баледэй театрта «Чиполлинын ушаралта яба- далнууд», Ород драмын театр- та «Том—дэлгэр зүрхэтэй хүн» гэһэн зүжэгүүд, мүн бурят дра- мын театрта пионернүүдэй кук- лын театрнуудай зүжэгүүд ха- руулагдаа. Республикын 25 жэлэй ойн нэрэмжэтэ стадион дээрэ спортивна ехэ һайндэр болоо.

Иимэл жабхаланта баярай оршон байдалда республикы- мнай ниислэл хото—Улан-Удын пионернүүд өөһэдынгөө 40 жэ- лэй алдарта ойе уттаба.

А. Жалсанов.

Замай залууршадһаа жэшээ абаха

АРАДАЙ БАГША

ХУДАН, Чесана соо- коммунист Хулбай Ку- гэдэг яһала суутай һан юм. Тэрэ хадаа 30- гаһар хатуу үе соогуур тай шударгыгаар, сэбэр ябажа гараһан, арад зэг бэшэгтэшье һурга- һоһоо нилээд оролдо- ха. Ликбездэ багшал- мүнөөшье мартахаар м. «Хуушан юумэ ула шэнэ юумэ зула боло- атай болоошье һаа, эр- шудалагты... Үхибүү- тагүй һургагты. Ленин тиигэжэ захиһан юм»,— оной ехэ суглаан дээрэ хюунээр хэлэжэ бай- уулаа бэлэйб... Тиин й зун баруун фронт нгоо урда тээ 18 хон- атай, аяа хайрата Ека- үүдээ иигэжэ захиһан юм:

рата дайн дажар то- . Амиды мэндэ буса- гүб, али үгы гүб? Зү- эл юумэ захихамнш: алдаа, ажалдаашье заншал гаргажа бү Арад зондоо аша ту- хын хойноһоо орол- Багша болоо һаашни ?

эл нюдэнһөө ду- нёлбоһо унагаангүй, хэлээд лэ мордоо ахань аюулта дай- рһаа бусажа ерээгүй. захяань гэрээд үгэ Залуухан Екатерина ахынгаа захяае дүүр- юм гү, али өөрынгөө гоор юм гү—1944 он- таа багшалжа, ном хилээ бэлэй. Тусхай дүүргэһэн бэшэшье д нүхэдһөө дутуугүй бэрхэшээлнүүдые үсэд нэтэ- рүүгээр дабажа шадаа. Бал- шар бага наһатанда багшал- ха, ойлгуулха, тэдэниие эмхи журамда һургаха гээшэ аба- һаар тиимэшье зүеын бэлэхэн хэрэг бэшэ ха юм даа. Хэ- шээлдэ бэлдэхэһээ гадна, са- гаа алмаһанай ашаар ородой агуу ехэ эрдэмтэ багшанар — Ушинский, Макаренкын зо- хёолнуудые уншажа амжадаг, журнал болон газетыншье шу- хала материалнуудтай танил- сажа, үрдигшэ һэн. Тиигэ тиигэһээр лэ балшар бага хү- нэй зүрхэ сэдьхэл, зан абари —доторойнь хамаг «механиз- мые» мэдэхэ болоод, тэрээндэ хайшан гээд, ямар аргаар эр- дэм нэбтэрүүлхэ онол арга оложо абаһаниинь дамжаггүй. Баһа өөрынь ехэ эдэбхи эр- мэлзэл заабол байлсаа ааб даа.

Тиигээд лэ: «Үхибүү муугаар һургажа болохогүй. Нэгэшье һурагша класстаа хоёр жэл үлэхэ ёһогүй», — гээд өөрөө ехээр шэбшэдэг, оролдо- дог байхаһаа гадна, нүхэд- төө идхадаг, багшанарай зүб- лөө суглаан дээрэшье «шууяа» татадаг болоо һэн. Тиихэдэнь заримад: «Болил даа, Екате- рина Сутаевна. Ехэл бүтэмжэ- гүй юумэ хэлэнэш. Классаа бултыень дүүргүүлээшье һаа, энэш нэгэтэйл байһан байха», —гээд маргадаг байгаа. «Тии- мэ хадаа өөрөө туршаад үзэ» гэһэншүүгээр баһал заримад шангардаг һэн. Теэд яалтайб? Хэлэһэн үгэдөө эзэн байха ёһотой бшуу. Екатерина Су- таевна эдэбхи жүдхэмжэеэ заашье һуларуулангүй, улам эршэмтэй шударгыгаар ажал- лажа ороо. Тэбхэр юһэ һара үнгэрөөд байхада нүхэр Ку- риганова бүхы һу- рагшадаа удаадахи класстань оруулаа гэһэн һу- раг суу тараба. Тиихэдэнь «бэеэ магтуулхын һэдэлгэ бэ- шэ юм аа гү», «үхибүүдынь удаадахи класстаа хэр бираха юм ааб даа» гэһэн ара нюрга- най аман зугаа гараба. Баһал тииһээр жэл үнгэр- шэбэ. Теэд нүхэр Куригановада заал- гаһан багашуул удаадахи класста орожо, ондоо багшада заал- гаһан болобошье, бултадаал жэншэдгүй һайнаар һуралсаа. «Үхибүүд булта адли бэшэ. Али нэгэниинь класстаа заа- бол хоёрдохи жэлээ үлэхэ ёһо- той» гэһэншүү һанал бодол иигэжэ гэдэргэ сохюулаа бэ- лэй.

Тэрэ сагһаа хойшо,—арба һайса гаран жэл соо Хориин дунда һургуулиин эхин клас- сай багша нүхэр Е. С. Кури- ганова класстаа «голодоһо» гаргахаяа болинхой.

ИИМЭ илалта ямар аргаар туйлагдадаг байнаб? Сэ- хыень хэлэхэдэ, нүхэр Курига- нова түбхын түрүүндэ хэшээл- дээ оролдосотой һайнаар бэл- дэдэг, олоһон мэргэжэл шада- баряа жэл бүри мүлин нари- жуулдаг, литература ехээр уншадаг, шэнэ эрилтэнүүдые хараадаа абалсадаг байна. Тиихэдээ бүхы хэшээлээ аша үрэ ехэтэйгээр, һонирхолтой ойлгосотойгоор үнгэргэхын хойноһоо оролдодог юм. Жэ- шээнь, урда хэшээлдэ үзэгдэ- һэн зүйлнүүдые тусхайлан дабталгада багахан саг хан- дуулдаг. Урда тээнь гараһан материалнууд шэнэ зүйл үзэ- хэтэйгөө хамта дабтагдаһан байдаг.

Хэшээл соо шэнэ материал үзэлгэдэ гол анхарал хандуу- лагдана. Хойто хэшээлдээ үзэ- хэ зураг болон бусад хэрэг- сэлнүүдые бэлдэхэдэнь дежур- на һурагшад туһалдаг.

Үхибүүн бүхэн хэшээлэй үедэ заагдаһан юумые ойл- гонгүй ошодоггүй. Ойлгоогүй һаа, багшадаа туһалуулдаг заншалтай.

Теэд Екатерина Сутаевна иимэ «нангин» нюусаяа ганса өөртөө хадагалаад ябадаггүй, харин залуу нүхэдтөө залан хөөрэжэ үгэлэг юм.

— Нэн түрүүн хэшээлээ эр- хим һайнаар үнгэргэхын хой- ноһоо оролдохо хэрэгтэй. Хур- са һоноршье гү, али мохоо- шогшье үхибүүд заагдаһан материал адлихан лэ ойлго- һон байха зэргэтэй,—гээд Ека- терина Сутаевна хөөрэнэ.

Тиигэбэшье ород хэлэн, арифметикэдэ онсо анхарал табидаг байна. Жэшээнь, оло- хон үхибүүд ородоор бэшэхэ- дээ, хэлэхэдээ абиртахаяал һанадаг. Тиимэ хүүгэд эгээл жиирэй хэдэн үгэнүүдые һайн мэдэхэ байбашье, тэдэнээ тор- диһогүй зүбөөр, сэбэрээр хэ- лэжэ шададаггүй. Тиимэһээ шэнэ үгэнүүдые ойлгуулха, хэ- лүүлжэ һургаха асуудалда ехэ анхарал табина. Тиигээ- гүйдөө багшын һанаан амар- даггүй.

Һурагшадта эрдэм олгохо- һоо гадна, үшөө хүмүүжүүл- гын хүдэлмэри гэжэ айхабтар ехэ ажал байдаг. Түрэлхидэй алдуу эндүүгээр хара багаһаа зан муутай болоһон, хэтэрмэ ехээр эрхэлһэн, бөөмэйтүүл- һэн гү, али огто хэрэгсээгдэн- гүй орхигдоһон, зориг дорьбо- гүй болошоһоншье—элдэб ян- зын үхибүүд һургуулида оро- дог хаям. Теэд тэдэниие Ека- терина Сутаевна ямар ехэ ан- харалтайгаар угтан абадаг гээшэб! Үхибүүнтэй түрүүшын- хеэ уулзажа һуухыень хара- хада, эмнэхээ байһан ямар нэ- гэн доктор, аргашан мэтээр үзэгдэхэ юмэл даа. «Үбшыень асуугаагүйшье һаа, рентген аппарат тодхоод, нэбтэ хара- жархиһан мэтээр бултыень элирүүлээд, «эмнэжэ» ородог.

ЕКАТЕРИНА Сутаевнада заалгадаг үхибүүд журам эбдэһэн ямар нэгэн ушарай га- раа һаа, багшадаа гомдохо «эрхэгүй», харин тэрээн тухай классайнгаа суглаан дээрэ хамтаараа зүбшэн хэлсэдэг гуримтай. Долоон хоног бү- хэндэ нэгэ дахин иимэ суглаан болодог юм.

Тиихэдэ класс доторой, мүн һурагшадай өөһэдынь ариг сэбэр тухай, хэшээлэй гү, али забһарлалгын үедэ, мүн га- заа, үйлсэдэшье үхибүүдэй ямараар бэеэ абажа ябаһан тухай дежурна һурагшад суг- лаанда элидхэдэг. Эндэ одоол зэмэтэй заримад олоной урда улайха, сайха болоно.

Һурагша Д. басаганай хэ- шээлэй үедэ ходо шалидаг, үлүү зан гаргадаг байһаниинь элирбэ.

— Хэшээл соогоо хөөрэлдэ- хэгүй гэжэ жэлэй эхиндэ хэн голосовалаа һэм? Гараа үр- гэгты,—гээд, дежурнын һанам- жалхада, бүхы һурагшад гар- нуудаа нэгэн доро үргэбэд. Теэд гансал Д. уруугаа харан- хай, аниргүй һууба.

— Үгы, ши тиихэдэ дуугаа үгөөгүй һэн гүш?

— Үгэһэн байгаалби даа,— гээд һурагша Д. айхабтар аягүйрхэн һууриһаа бодоодхи- но...

Багшынгаа һуубашье, һу- рагшад иигэжэ хөөрэлдэдэг, дутагдалнуудтай эбсэшэгүй байхаар хүмүүжүүлэгдэдэг байна. Зүгөөр хүмүүжүүлгын хэрэг ганса суглаа үнгэргэл- гөөр хизаарлагдаха бэшэ ааб даа. Багша өөрөөшье олон ян- зын ашаглалта, «туршалгануу- дые» хэжэ, хүүгэдые зүб мүр- тэнь оруулдаг.

Имэрхүү хүдэлмэри ябуул- һанай аша үрэ айхабтар элеэр харагдана. Түрүүшээр залхуу, тогтууригүй байһан үхибүүд харан гэһээш хэнһээшье үлүү оролдожо, хүлһэ бужагануу- лан хүдэлжэ байха юм... Гэхэ зуура түрэлхидынь ерүүлжэ, хөөрэлдэхэшье ушар болодог. Тиихэдэ багшын һай һанажа хэлэн гэһээ, «үхибүүемнай зэ- мэлбэт» гээд тэрэнээ үмөөржэ ородог,' багшын хэлэһые аба- һаар зүбшөөхэ дурагүй түрэл- хидшье дайралдадаг. Тиимэ- шүүлтэй Екатерина Сутаевна баһал үгээ ойлголсоод, таби- һан зорилгоёо хамтынгаа хү- сөөр, аша үрэ ехэтэйгээр шиидхэһэн лэ байдаг....

Иимэ олон янзын арга хэ- рэглэһэнэй ашаар Е. С. Кури- ганова арба гаран жэлэй тур- ша дотор нэгэшье үхибүүе класстань хоёрдохи жэлээ да- хин һуулгангүй һургана, хү- мүүжүүлгын талааршье ехэ амжалта туйлана.

Коммунист ахынгаа захяае жэншэдгүй һайнаар бэелүүл- жэ шадааш, Екатерина Су- таевна! Амяа хараад лэ ябаа- гүй, харин багша нэрэеэ нэр- лүүлжэ, түрэл арадайнгаа аша туһада эсэшэ сусашагүй ажаллажа ябанаш.

Коммунизм байгуулха хэ- рэгтэ иимэ абьяастай шудар- гыгаар хубитаяа оруулжа яба- һаншни һайхан!

Р. Цыбиков.

БУРЯТ ҮНЭН
3-дахи нюур
1962 оной майн 22.

Байгаалингаа баялигые бэдэрэн ололго—хүндэтэ хэрэг

АЯНШАЛГАДА ОЛООРОО ХАБААДАЯ

Зунай урин дулаан саг дүтэлжэ, байгаалида дуратайшуулай аян замда гараха, хизаар ороноо шэнжэлхэ талаар хараалагдаһан ажал эхилхээр боложо байна. Манай республика гоё һайхан байгаалитай. Тиимэһээ олон ажалшад ээлжээтэ амаралтаяа зунай сагта абажа, гол мүрэнүүдэй шадархи үзэсхэлэнтэ байгаалитай газарнуудаар, мүн Байгал шадар үнгэргэдэг. Гадна республикамнай ашагта малтамалнуудаар айхабтар баян. Тэдэнэй олонхи газарнууд хүсэд һайнаар тодоруулагдаагүй, хаана, ямар малтамалай бии байһаниинь үшөө элирүүлэгдээгүй байһаар. Ашагта малтамалнуудаар баян газар дайдаяа һайнаар шэнжэлхэ, тэдэниие арад зонойнгоо аша туһада хэрэглэхэ гээшэ шухала зорилгонуудай нэгэн болоно.

Ойрын 10—20 жэлэй туршада Сибирь дотор промышленность ехээр хүгжөөгдэхэ, ехэ хүсэтэй энергетическэ базанууд байгуулагдаха, ашагта малтамалнуудтай шэнэ газарнууд ашаглалгада оруулагдаха гэжэ хараалагдана.

Ашагта малтамалнуудые арад зоной аша туһада хэрэглэхын тула тэдэниие бэдэрэн олохо хэрэгтэй. Энэ зорилгоор республика доторнай жэл бүри зунай сагта бэдэрэлгын ажал эмхидхэгдэнэ. Хизаар ороноо шэнжэлхэ хэрэгтэ олониитэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг болонхой. Тэдэнэр геологуудтай хамта республикынгаа ой тайгые нишэ тиишэнь ябаһан, хада уулануудые, гол мүрэнүүдые гаталан гараһан байна. Хизаар орондоо дурлагшад, ангуушад, ой тайгые харууһалагшад ашагта малтамалнуудые бэдэрэн олохо хэрэгтэнь геологуудта ехэ туһаламжа үзүүлдэг. Аяншалгада хабаадагшадай зуур шалгаар ашагта малтамалнуудай баян, мэдээжэ болоһон хэбтэшэ республика доторнай олдоһон юм.

Хизаар ороноо шэнжэлхэ, ашагта малтамалнуудые бэдэрэн олохо хэрэгтэ ажалшадые бүри олоор хабаадуулха зорилгоор тэдэнэй дунда ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулха шухала. «Түрэл хизаартаа дурла, тэрэнээ шэнжэлэ» гэһэн асуудалда зорюулагдаһан лекци, хөөрэлдөөн залуушуулай, һурагшадай дунда үнгэргэгдэдэг. Хизаар ороноо шэнжэлхэ хэрэгтэ арад зониие олоор хабаадуулха, аяншалгада ябахада тохёолдодог элдэб бэрхэшээлнүүдые тэдэнэй дабан гарахын тула үнгэрһэн үбэл, хабарай туршада городууд, аймагуудта 400 гаран хэшээл, һайн бэлэдхэлтэй, дүй дүршэлтэй геологуудтай уулзалганууд үнгэргэгдэһэн байна. Иимэ ажал ябуулһанай ашаар мүнөө олон аймагуудта хизаар ороноо шэнжэлхэ, ашагта малтамалнуудые бэдэрхын тула аяншалгада мордохоор олон отрядууд бэлэн боложо байна. Ан гүрөөл, ашагта малгамалнуудаар баян аад, харин хүсэд һайнаар шэнжэлэгдээгүй газарнуудаар ерэхэ зундаа бэдэрэлгын ажал эмхидхэгдэхэ. Энэ талаар Баунтын, Закаменай, Прибайкалиин, Заиграйн аймагуудай, Улан-Удэ городой Железнодорожно, Октябрьска районуудай геологуудай штабууд ажалшадай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри һайнаар эмхидхэжэ, бэдэрэлгын ажал ябуулхаар бэлэдхэл хэжэ байна.

> „Барагдашагүй байгаалиин баялигтай, түүхэй эдэй болон энергетическэ нөөсэтэй Уралһаа зүүн тээхи районуудта промышленность улам ехээр хүгжөөгдэхэ..."
>
> *(КПСС-эй Программаһаа)*

Жэл ерэхэ бүри арад ниитэ хизаар ороноо шэнжэлхэ аян замда бүри эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Хэрбээ геологическа аяншалгын үнгэргэгдэһэн түрүүшын 1959 ондо хизаар ороноо шэнжэлэгшэд ашагта малтамалнуудай хэбтэшын бии байһые тодорхойлхо талаар 24 дурадхал хэһэн һаа, нёдондо жэлдэ тэдэнэй тоо 250-аад болоһон юм. Эдэ дурадхалай 9-ниинь ехэ үнэтэ, энээнһээ урда тодорхойлогдоогүй ашагта малтамалнуудые зааһан байха юм. Тиимэһээ заагдаһан газарнуудта геологуудай хүтэлбэри доро шэнжэлэлгын ажал хэгдэжэ эхилээ.

Урда жэлнүүдэйхидэ орходоо энэ зундаа үнгэргэгдэхэ геологическа аяншалга зарим тэды илгаатай. Олон зоной хабаадалгатай аяншалгын 900 отряд республика доторнай эмхидхэгдээ. Тэдэнэр хизаар ороноо шэнжэлхэ юм. Гадна ашагта малтамалнуудые бэдэрэн олохо зорилготой 35 отряд тусхай маршрудаар аяншалгада гараха. Иимэ отрядуудай гэшүүд геологическа һайн бэлэдхэлтэй, ашагта малтамалнуудые миин лэ шулуу, элһэнһээ илгажа шадаха, хаана, ямар газарта бэдэрхэ ёһотойб гэжэ һайн мэдэхэ ёһотой.

Республикын штаб «Ашагта малтамалнуудые бэдэрэн олохын тула» гэһэн Бурядай АССР-эй комсомолшууд болон залуушуулай геологическа аяншалгын дүрим һаяхан батлан абаба. Олониитые геологидо хабаадуулха гээшэ иимэ аяншалгын гол зорилго болоно гэжэ энэ дүрим дотор заагдана. Олониитэ хадаа республикынгаа газар дайдые геологическа талаарнь шэнжэлхэ, ашагта малтамалнуудые шэлэн олохо хэрэгтэ ехэ туһалалса хүргэнэ. Геологическа аяншалга гурбан шата болон үнгэргэгдэхэ. Түрүүшын шатада ажалшадай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулагдаха, геологическа, мүн аяншалгын отрядууд эмхидхэгдэхэ, тэдэнэр хэрэгтэй зүйлнүүдээрээ хангагдаха, мүн маршрут, картаяа шэнжэлхэ байна. 2-дохи шатада аяншалга хэгдэхэ, хараалагдаһан ажал бэелүүлэгдэхэ юм. Саашадаа аяншалгын дүн согсологдохо. Районно штабууд энэ ажалаа декабриин нэгэ, республикын штаб январиин 20 болотор дүүргэхэ ёһотой.

Аяншалгада түрүү һуури эзэлһэн комсомолой аймагай организацида ВЛКСМ-эй обкомой болон Бурядай геологическа управлениин дамжуулгын Улаан туг барюулагдаха юм. Мүн түрүү хоёр һууриде гараһан комсомолой эхин организаци дамжуулгын вымпелдэ хүртэлсэхэ. Аяншалгада һайн үрэ дүн туйлаһан отрядуудта 2 түрүү һуури олгогдожо, комсомолой обкомой Хүндэлэлэй грамотаар, мүн гэшүүдынь үнэтэ бэлэгүүдээр шагнагдаха юм. Геологическа аяншалгада эдэбхитэйгээр хабаадалсаһан хүнүүд грамота, бэлэгүүдээр, тусхай тэмдэгүүдээр шагнагдаха байна.

С. Бардамова.

Хилын саанаһаа

Японой компартиин Центральна Комитедэй Президиум хандалга гаргаба

ТОКИО, майн 19. (ТАСС). «США-гайхид Таиландһаа, Лаосһоо, Вьетнамһаа зайлагты! Америкын сэрэгүүд Азиһаа зайлагты! США-гайхид Номгон океан дээрэ ядерна туршалгануудые дары хэхээ болигты!» гэжэ Японой компартиин Центральна Комитедэй президиумэй хандалга соо хэлэгдэнэ.

Эб найрамдалда дуратай бүхы хүсэнүүд япон-американски договорые һалгахын, американска сэрэгүүдые Японһоо үлдэжэ гаргахын, Окинавые бусаахын, Японодо ядерна зэбсэг асархыень болюулхын түлөө тэмсэгты гээд ЦК-гэй Президиумэй гаргаһан мэдүүлгэ сэонь заагдана. Энэ мэдүүлгэнь «Акахата» газетэдэ мүнөөдэр толилогдобо.

—✦—

Шэнэ сэргүүд Лаосто абаашагдана

ЛОНДОН, майн 19. (ТАСС). Рейтер агентствын корреспондентын Хуэй-Сайһаа (Баруун хойто Лаос) мэдээсэнээр, США-гэй сэрэгэй командовани Таиландһаа Лаос тээшэ 2578 солдадуудые агаараар абаашаба. Эдэнь Лаосһоо Таиланд урдань тэрьелжэ ошоһон Носаванай солдадууд юм. Үсэгэлдэр эдэ солдадуудта ашаанай гурбан машина болохо буу зэбсэг агаараар абаашагдаба.

ООН-до саг үргэлжэ байдаг Индонезиин түлөөлэгшэ мэдүүлгэ хэбэ

НЬЮ-ЙОРК, майн 19. (ТАСС). Нэгэдэмэл Нацануудай Организацида саг үргэлжэ байдаг Индонезиин түлөөлэгшэ Вирьопраното гэгшэ тусхай мэдүүлгэ хэбэ. Эхэ оромнай Баруун Ирианиие сүлөөлхэ хэрэг бэелүүлжэ эхилбэ гээд тэрэ тэмдэглэһэн байна.

Баруун Ирианай эгээл баруун хубида Индонезиин парашютистнуудай десант һаяшаг буулгагдаа. Дурадхагдаһан хоёр эрилтэ дүүргэхэ зүбшөөлөө голландиинхидай үгэтэр сүлөөлхэ энэ тэмсэлнай үргэлжэлхэ юм. Нэгэдэхи эрилтэмнай юун бэ гэхэдэ, голландиинхид энэ газар дээрэ сэрэгүүдые эльгээхээ болихо ушартай. Хоёрдохинь юуб гэхэдэ, амгалан ёһоной хэлсээнүүдые хэхэ һаналтай, хүсэл эрмэлзэлгэтэй байһанаа Голландиин тодорхойлон харуулха ёһотой гэжэ Индонезиин түлөөлэгшэ үргэлжэлүүлбэ.

Лаотян арадай нэгэдэхын, эб найрамдал тогтоохын түлөө

БЕРЛИН, майн 19. (ТАСС). ГДР-тэ мүнөө ошоод байһан Лаосой сэрэгэй делегациин толгойлогшо генерал Конг Ле АДН агентствын түлөөлэгшын һураһан асуудалнуудта харюусаба. Империалис этэгээдүүд Лаосто элдэб хорото аашануудые гаргажал байдаг. Тиибэшье һаань, лаотян арад бүгэдэ нэгэн хамта болохын, эб найрамдал тогтоохын түлөө тэмсэхээр шиидэнхэй гэжэ генерал Конг Ле тэмдэглэбэ.

Америкын империалистнуудай хамаарһанһаа шалтагаалжа, Лаосто бэрхэшээлтэй байдал тохёолдонхой. 1961 оной майн 3-да хоёр талын хоорондохи буудалдаан зогсоогдоһон юм. Тэед американецууд энэ хэлсээе саг үргэлжэ бурууту͏улха гэжэ оролдодог байна. Тэндэхи сүлөөлэгдэһэн газарай түлөөлэгшэдтэ эсэргүү хорото муухай аашануудаа мүнөө хүрэтэр үргэлжэлүүлһээр. Фума Носаванай хүтэлбэрилдэг үймөөшэдэй сэрэгүүдые американецууд дэмжэдэг. Филиппинэй, Урда Вьетнамай, Урда Корейн, Таиландын, чанкайшистнуудай сэрэгүүд үймөөшэдтэ туһаламжа хүргэдэг гээд генерал Конг Ле хэлээ.

Фума Носаванай толгойлдог үймөөшэд Лаосой асуудалые амгалан ёһоор шиидхэхэ хүсэлгүй гэжэ Лаосой сэрэгэй делегациин толгойлогшо мэдүүлбэ.

Лаосто эсэргүүгээр империалис этэгээдүүдэй гаргаһан аашада лаотян арад сохилто үгэхөөр бэлэн гэжэ Конг Ле тэмдэглэбэ. Эб найрамдал тогтоохын, саашадаа бэеэ абанги политика ябуулхын, Эхэ ороноо нэгэн хамта болгохын түлөө Америкын империалистнуудта эсэргүүсэн тэмсэнэбди гээд генерал Конг Ле хэлэһэн байна.

Франкогой засаг түрэдэ эсэргүү тэмсэл үргэлжэлһөөр

ПАРИЖ, майн 18. (ТАСС). [illegible]

Хиросимада атомна бо[illegible] хаяһан хүн ингэжэ хэ[illegible]

НЬЮ-ЙОРК, майн [illegible] (ТАСС). Ассошиэйтед [illegible] агентствын мэдээсэнээр, Хиросима дээрэ атомна бомбо хаяхада хабаадаһан Америкын лётчик Клод Изерли [illegible]

Редакторай [illegible] М. Н. НИ[illegible]

Уласхоорондын шэнжэлэл

Үнгэрһэн 7 хоногой туршада империалис гүрэнүүдэй хоорондо зүрилдөөнүүдынь шангадажа, худалдаа наймаанай байлдаан болоһон байна. Ара далдаар хэлсээнүүдые удаан хэһэнэй һүүлээр «ниитын дэлгүүртэ» хабаададаг зургаан оронуудай министрнүүдэй шэнэ зүблөөн Брюссельдэ болоһон юм. Мүн тэндэ Англиин түлөөлэгшэд хабаадалсаба. Энэ амяарлагдаһан экономическа бүлэглэлдэ Англиин хабаададаг болохо тухай асуудал хэлсэгдэһэн байна. США-гэй президент Кеннедитэй премьер-министр Макмилланай уулзаһанай һүүлээр, США-гэй баадхалга доро энэ бүлэглэлдэ ороһоной түлөө Англи түлөөһэеэ ехэ болгохо гэжэ зүбшөөбэ. Англиин доминионууд байһан Канадын, Австралиин, Шэнэ Зеландиин худалдадаг промышленна товарнуудта тогтоогдодог тусхай тариф байн-байн усадхагдаха гэжэ Англиин түлөөлэгшэд дурадхаа.

Ехэ зүрилдөөнүүдые тохёолдуулдаг бусадшье асуудалнууд Брюссельдэ зүбшэн хэлсэгдэһэн байна. Нацануудай Британиин нэгэдэлдэ ородог оронуудай, Англиин хоорондохи худалдаа наймаанай харилсаанууд тэндэ зүбшэгдэһэн байха юм. Эдэ хэлсээнүүдэй ямараар үнгэргэгдэһэн тухай июлиин хуушаар хүсэд мэдэгдэхэ гээд соносхогдонхой. Энэ үе соо худалдаа наймаан үргэлжэлүүлэгдэһээр лэ байха юм. Элдэб тушаалтай, тэрэ тоодо дээдэ тушаалтайшье түлөөлэгшэдэй хоорондо хэлсээнүүд үнгэргэгдэхэ болоно. Тиигэжэ Макмиллан де Голль хоёр июниин эхеэр уулзаха.

«Ниитын дэлгүүртэ» хабаададаг оронуудай хоорондо шанга тэмсэл болоно. Америкын публицист Джон Гантер «Европодо мүнөөдэр» гэжэ ном һаяхан гаргаа. Тиигээд «ниитын дэлгүүртэ» зорюулагдаһан бүлэгынь «зүрилдөөнүүд» гэжэ сэхэ нэрлэгдэнхэй.

Хэлсээнүүдэй үргэлжэлбэшье, зүрилдөөнүүдынь усадхагданагүй. Испаниин ажалшадай баатарлиг тэмсэл.

«Ниитын дэлгүүртэ» Англиин орохо тухай хэлсээнүүдэй «шиидхэхы шатань» Брюссельдэ үнгэргэгдэһэн энэ зүблөөн болоно гээд тоологдоно. Тиимэһээ 6 гүрэнүүдэй бүлэглэлдэ эсэргүүгээр Англиин үүсхэжэ бии болгоһон 7 гүрэнэй хабаададаг бүлэглэл тус хэлсээнэй үнгэргэгдэхэдэ ехээр тэбдэһэн мэгдэһэн байна. Англиин үүсхэжэ бии болгоһон энэ бүлэглэлдэ Швеци, Швейцари, Норвеги, Дани, Австри, Португали хабаададаг. Агууехэ гүрэнүүдэй капиталистическа монополинуудай эзэрхэн байдаг «ниитын дэлгүүртэ» ороо һаа, эдэ монополинуудай мэдэлдэ орошохобди гээд багахан гүрэнүүд ойлгоно. Нацануудай Британиин нэгэдэлдэ ородог оронуудта ехэ аюул тохёолдохо байна. Юуб гэхэдэ, эдэ оронууд гол түлэб түүхэй эд, хүдөө ажахын продуктнуудые худалдадаг юм. Хэрбээ Англида таможно хүнгэлэлтэгүй, тусхай дэлгүүргүй болоо һаа, эдэ оронууд угаа бэрхэшээлтэй байдалда орохо болоно. Һаяшаг политическэ талаараа бэеэ даанхай байдалтай болоһон оронууд бүришье ехэ бэрхэшээлдэ орохо. Ехэ зүрилдөөн, тэмсэл соогуур эдэ һая бии болоһон оронуудай промышленность үгырэн һалаха болоно бшуу.

Англиин олонхи хүн зон «ниитын дэлгүүртэ» орохо дурагүй. Хэрбээ энэ дэлгүүртэ ороо гээшэ һаа, Англиин арад зоной байра байдал муудаха, эдеэ хоолой, бусад эд бараанай үнэ сэн дээшэлхэ гээд тухайлагдана. Мүн Нацануудай нэгэдэлдэ ородог бусад оронуудтай финансова холбоотой буржуазна бүлэглэлнүүд «ниитын дэлгүүртэ» орохоёо айна.

Вашингтон хадаа нэгэ талаһаа 6 оронуудай, нүгөө талаһаа 7 оронуудай хоорондохи харилсаануудые тодорхойлон шиидхэдэг үүргэтэй болонхой. США-гэй правительство чэн түрүүндэ өөһэдынгөө капиталистнуудай аша туһые харана. «Ниитын дэлгүүртэ» хабаададаг оронуудай нэгэдэлэй улам үргэдхэгдэхэ ябадалые США буруушааннагүй. Харин Холбоото Штадууд энэ бүлэглэлые толгойлжо, Америкын империализмда зохистой шэглэлтэйгээр ябуулха зорилготой бшуу. Тиигэжэ «ниитэ дэлгүүрые» Америкын бүхэдэлхэйн дэлгүүрэй нэгэ хубинь болгохо, капиталис дэлхэйдэхи өөрынгөө экономическа, сэрэгэй-политическа хиналтые улам бэхижүүлхын түлөө энэ дэлгүүрые хэрэглэхэ зорилго табина.

Энэ гол зорилго бэелүүлхын түлөө элдэб арга хэрэгсэлнүүд хэрэглэгдэнэ. Холбоото Штадууд Англиие Европын нэгэдэлдэхи агент болгожо байна гээд Америкын шэнжэлэгшэ У. Липпман Европоор ябаад ошоһоной һүүлээр бэшэһэн байна.

Франкогой фашис засаг түрэдэ эсэргүү хүдэлөөн бүхы орон дотор дэлгэрэнхэй. Энээниие Астуриин шахтернууд түрүүлэн үүсхэһэн юм. Металлургическа, машина бүтээлгын, судна бүтээлгын, текстильнэ болон промышленностиин бусад һалбаринуудай хүдэлмэришэд шахтернуудые дэмжээ. «Иимэ үргэн забастовочно хүдэлөөнтэй генерал Франко хэдыдэшье ушараагүй юм» гээд Франциин «Монд» газетэ бэшэбэ. Олон һурагшад, интеллигенциин түлөөлэгшэд, тариашад орон дотор демократическа эрхэнүүдые һэргээхэ хүдэлөөе дэмжэнэ. Астури, Мурси, Бильбао, Гранада, Галиси болон бусад провинцинуудай тариашад энэ хүдэлөөе дэмжэһэн жагсаалнуудта гарана. Баяшуулай дарлалта доро байһан тариашад аграрна реформо хэхэ, арендын түлөөһые бага болгохо эрилтэ табина.

Испани мүнөө үедэ экономическа ехэ бэрхэшээлтэй байдалда оронхой. Хүн бүхэн дээрэ абажа харахада, Европын оронуудайхиһаа национальна олзо доходынь тон багахан юм. Тэрэнь жэлдээ оройдоол 250 доллар болодог байна. «Испаниин үсөөхэн промышленнигуудай, банкирнуудай, газар тариалангай эзэдэй аргагүй ехээр баяжашоод байхадань, хүдэлмэришэд, тариашад үгытэй ядуугаар ажаһууна» гээд «Нью-Йорк Таймс» газетэ баталан бэшэнэ. Һүүлэй гурбан жэлэй туршада олонхи хүдэлмэришэдэйнь салин хүлһэн 60 процентээр доошолоо. Хүдэлмэригүйшүүлэй тоо улам олошорно. Жэжэхэн, дунда шалтай тариашад түргөөр үгыржэ байна. 2 миллион үгытэй тариашад хамтадаа хэды шэнээн газартайб, тэды шэнээн газарые 10 мянган баян помещигүүд эзэлнэ бшуу. Интеллигенцишье бэрхэшээлтэй байдалда оронхой. Гүрэн соо гаргашалагдадаг бүхы гаргашын нэгэ процент хүрэхэгүй хубинь арадай гэгээрэлдэ зорюулагдана. Тиимэһээ үзэг бэшэг мэдэхэгүй хүнүүдэйнгээ тоогоор Испани Европодо түрүүшын һуури эзэлдэг.

Испанида фашис үзэлтэй этэгээдүүдэй 23 жэлэй туршада эзэрхэжэ байһан хойшолонгууд гол түлэб иимэ байна бшуу.

Франкое Испаниин засаг түрэдэ хуушанайхяарнь байлгахын түлөө баруун гүрэнүүд мүнгэ зөөри, хүсэ гамнанагүй Америкын хэблэлдэ бэшэгдэһэнэй ёһоор, һүүлэй 10 жэлэй туршада 1.125 миллион доллар экономическа туһаламжа болгожо, 450 миллион шахуу долларые сэрэгэй туһаламжа болгожо үгэһэн байха юм. Испани хадаа НАТО-до ёһошолон ородогшьегүй һаа, энэ эзэрхэг түримхэй сэрэгэй бүлэглэлтэй нягта холбоотой. Зүгөөр һүүлэй үедэ «ниитэ дэлгүүртэ» Испаниин орохо тухай асуудал зүбшэгдэжэ байнхай. Франкогой засагаархидта Баруун Германиин засагаархид бүри ехээр туһаламжа үзүүлдэг боложо байна. 1962 оной эхеэр эдэнэр Испанида 200 миллион доллар урьһалһан юм.

Гэбэшье баруун гүрэнүүдэй үзүүлдэг «туһаламжа» һандаран һалахала байһан фашис засаг түрыень абархагүй байна. Испаниин ажалшадай баатарлиг тэмсэл энээниие тодорхойлон харуулна.

И. ЛАПИЦКИЙ.

ТАНГАНЬИКА. Үзэг бэшэг мэдэхэгүй ябадал усадхаха Дар-эс-Саламдахи һургуулиин һурагшад хэшээлдэ һууна. СИНЬХУАГАЙ-ТАСС-эй фото.

Оренбургын аргаар хони хайшалжа һурана

Республикын колхоз, совхозуудай хони хайшалагшад Иволгын совхозой 1-дэхи отделенидэ олоороо сугларанхай. Эдэнэр шэнэ, оренбургын аргаар хони хайшалжа һураха семинарта ерээ.

Хорин үдэрэй туршада хоёр хубааржа семинар болохо. Түрүүшын семинарта Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой, Сэлэнгын совхозой, мүн Мухаршэбэрэй, Хориин, Советскэ районуудай түлөөлэгшэд ерэнхэй. Хэжэнгын совхозһоо эрхим хайшалагша Валентина Тарбаева һуралсана.

Эдэ семинар-курснуудые үнгэргэлгэдэ туһалхаяа Оренбургын областиин «Красный чабан» совхозой бэрхэ хайшалагша Таорбай Урозаков ерээ. Түрүүшын семинарта 53 хүн һуража гарахань. Удаадахи семинарта Кяхтын, Кабанскын нютагай колхоз, совхозуудай үйлэдбэриин управлениин ажахынуудһаа хабаадаха юм.

И. Ильин.

Мэргэжэлдээ дурлаһан нүхэр

Иннокентий Хлебодаров бүри бага наһатайдаа автомашинын жолоошон болохые хүсэдэг байгаа. Трактористнуудай курс дүүргээд, түрэл колхоздоо ажаллахадаашье мүн лэ автомашина жолоододог болоо һаа гэжэ нэгэнтэ бэшэ һанаһан байха.

Армида алба хэжэ ерэһэнэйнь һүүлээр колхоз тэрэниие автомашинын жолоошодой курсда альгээһэн байгаа. Һуралсалаа амжалтатайгаар дүүргэһэнэйнгээ һүүлээр И. Хлебодаров колхоздоо бусажа, оролдосотойгоор ажаллажа байнхай.

Машинынгаа хойноһоо һайнаар харууһалжа, саг соонь хэрэгтэй заһабари хэнэ. Тиимэһээ тэрэнэй даажа абаһан машина ямар нэгэн шалтагаанһаа зогсоногүй. Иигэжэ нүхэр Хлебодаров таһалгаряагүйгөөр элдэб ашаа, ороохо хүрэнтэ шэрэжэ байдаг.

Иволгын совхозой 4-дэхи отделениин туршалга-үйлэдбэриин ажахын жолоошон Иннокентий Хлебодаров хабарай тарилгын үедэ нэгэшье таһалдуулангүй хоёр агрегадые үрэһэ тариагаар хангажа байна.

Вл. Базаров.

Улан-Үдэ хэлэнэ, харуулна

Мүнөөдэрэй телевидениин программа

19.00—һүүлэй мэдээсэл. 19.10—«Властитель дум» гэжэ научна дэлгэрэнгы фильм. 19.30—«Замай залуушад гэрэлтүүлнэ» гэһэн дамжуулга. 20.20—«Бессмертный гарнизон» гэжэ уран һайханай фильм. 22.00—Үглөөдэрэй дамжуулгын программа.

Сагай уларил

Бурядай гидрометбюрогой мэдээсэһэнэй ёһоор, мүнөөдэр Улан-Удэдэ, мүн республика доторнай сэлмэжэ, бурхэжэ байха, урда аймагуудаар бага зэргэ бороон орохо. Баруун тээһээ һалхилха. Улан-Удэдэ үглөөгүүр 2—4, үдэрынь 14—16 градус дулаан байха.

Манай адрес, телефонуу[illegible]

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Т[illegible]ФОНЫ РЕДАКЦИИ: редактора — 46-32, зам. редакто[illegible] 32-74, ответ. секретаря—27-37, отделов партийной жи[illegible] пропаганды—24-74, сельского хозяйства и советского с[illegible]тельства—47-59, промышленности и транспорта, инфор[illegible] — 35-14, культуры—34-05, писем и рабселькоров — [illegible] отдел переводов и корректорская—35-95, бухгалтерия—[illegible] Для междугородных переговоров—16.

Гор. Улан-Удэ, типография Министерства куль[illegible] Бурятской АССР.

Н00878. Зак. № 2678.